

भाग- १

कालिगण्डकी गाउँपालिकाको परिचय

गुल्मी जिल्लाको सुदूरपूर्वी भाग हुँदै वहने विश्वकै सबैभन्दा गहिरो गल्छी बनाएर वहने तथा शालिग्राम पाइने एकमात्र पवित्र नदी कालिगण्डकीको नामबाट नामाकरण गरिएको कालिगण्डकी गाउँपालिका प्राकृतिक, साँस्कृतिक, धार्मिक तथा जैविक विविधताले भरिपुर्ण भएको गाउँपालिका हो । यस गाउँपालिका अन्तरर्गत साविकका सातवटा गा.वि.स.हरु हर्मिचौर, अर्वेनी, जयखानी, पूर्तिघाट, फोकिसङ्ग, खड्गकोट र भुर्तुङ्ग रहेका छन् । १०१.०४ वर्ग कि.मि. क्षेत्रफल रहेको यस गाउँपालिकाको पूर्वमा पवित्र कालिगण्डकी नदी तथा पर्वतको विहादी गाउँपालिका, उत्तरमा वाग्लुङ्को जैमुनी नगरपालिका, पश्चिममा चन्द्रकोट गाउँपालिका र सत्यवती गाउँपालिका साथै दक्षिणमा सत्यवती गाउँपालिका र कालिगण्डकी गाउँपालिका स्याइज्ञा अवस्थित छन् । नेपालकै सबैभन्दा ठुलो जलविधुत आयोजना कालिगण्डकी 'ए' देखि लुम्बिनी अञ्चलकै सबैभन्दा अग्लो टाकुरा थाप्ले तथा सत्यवती क्षेत्र यसै गाउँपालिकाका आकर्षक रहेका छन् । ऋषिमुनिहरुले अत्यधिक मन पराइएको यस क्षेत्रमा नेपालकै चर्चित धार्मिक स्थलहरु सत्यवती भगवति मन्दिर, शालिग्राम शिला, शिवालय मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, लक्ष्मीनारायण मन्दिर, गणेश मन्दिर, सिद्धाथान मन्दिर, पातलको शिवालय, हिलेसिद्ध जस्ता सयौ मन्दिर र थानहरु यस क्षेत्रमा रहेका छन् । यो क्षेत्रमा विशेषत दक्षप्रजापतिले महायज्ञ गर्दा सतीदेविले हामफालेको यज्ञकुण्ड जयखानीमा अवस्थित वेलटारी क्षेत्र देखि सतीदेविको अङ्ग पतन भएको सिद्धाथान क्षेत्र पनि यसै गाउँपालिका भित्र पर्दछन् । शिवालय मन्दिर वेलटारी, राधाकृष्ण मन्दिर पूर्तिघाट तथा लक्ष्मीनारायण मन्दिर फुलवारी २०० वर्ष भन्दा पुरानो इतिहास बोकेर बसेका ऐतिहासिक धरोहर हुन् । जो यहाँका प्रमुख साँस्कृतिक तथा धार्मिक सम्पदाहरु हुन् ।

धार्मिक स्थलहरुमात्र नभएर प्राकृतिक कारणले पनि यो क्षेत्र अत्यन्तै मनोहर रहेको छ । यस क्षेत्रमा रहेको सत्यवती लेक, हिले लेक, कालिलेक थाप्ले उचाईमा रहेका र सजिलै हिमाली क्षेत्रको अवलोकन गर्न सकिने क्षेत्रहरु छन् । कालिगण्डकी तटदेखि लुम्बिनी अञ्चलकै अग्लो टाकुरा थाप्लेको बीचमा अवस्थित पहाडी इलाका भएको कारणले यो जैविक विविधतामा धनी गाउँपालिका हो । अधिकांश जंगल क्षेत्रले ढाकिएको हुदाँ प्राकृतिक जडिबुटीको हिसाबले अत्यन्तै धनी यस क्षेत्रमा जडिबुटी संकलन केन्द्रको स्थापना गरी नेपालकै नमूना क्षेत्र निर्माण गर्न सकिने अवसर छ ।

यो क्षेत्रको अधिकांश भाग चीन र भारत जोड्ने कालिगण्डकी करीडोरको किनारमा अवस्थित छ । धार्मिक पर्यटकीय हिसाबले अत्यधिक सम्भावन बोकेको यस क्षेत्रमा जैविक खेतिको लागि उर्वर भूमिको साथै प्रचुर मात्रामा जलसम्भावना पनि रहेको छ । यस क्षेत्रको विकास गर्न सकेको खण्डमा नेपालमा आउने पर्यटकलाई यस क्षेत्रमा भित्र्याउन सकिनुका साथै पर्यटकलाई थप मनोरञ्जन दिनको लागि धार्मिक पर्यटकीय मार्ग, पारागलाइडिङ्ग, केवलकार, राफटीइंग गराउन सकिने सम्भावना छ ।

वडा विभाजन, जनसंख्या, घरधुरी र क्षेत्रफलको विवरण

वडा नं.	साविक गाविस	साविक वडा नं.	जनसंख्या			घरधुरी	क्षेत्रफल वर्ग कि.मि.	कैफियत
			पुरुष	महिला	जम्मा			
१	हर्मिचौर	१ देखि ९	११०१	१३२५	२४२६	५२७	१३.५५	
२	अर्वेनी	१ देखि ९	१२०८	१५७५	२७८३	५८३	१०.८४	
३	जयखानी	१ देखि ९	५६८	७२६	१२९४	२७०	१३.४१	
४	पूर्तिघाट	१ देखि ९	९०६	११४०	२०४४	४३७	११.१३	
५	फोकिसङ्ग	१ देखि ९	११६४	१४४०	२६४८	५८०	१९.७८	
६	खड्गकोट	१ देखि ९	१६६४	२१७०	३८३४	८३७	१७.०६	
७	भुर्तुङ्ग	१ देखि ९	१६६६	२१८१	३८४७	८६४	१५.२७	

जम्मा	८२७५	१०६०९	१८८७६	४०९८	१०१.०४	
-------	------	-------	-------	------	--------	--

भाग-२

प्रमुख नीतिहरु

दीर्घकालीन सोच :

“ कृषि, वन, जडिबुटी, पर्यटन र भौतिक पूर्वाधार ।
समावेशी, विकास नै कालिगण्डकी गाउँपालिकाको आधार ॥”

लक्ष्य :

सामाजिक न्याय सहितको लोक कल्याणकारी स्थानीय तह स्थापित गर्दै कालिगण्डकी गाउँपालिकालाई आर्थिक, सामाजिक, भौतिक शैक्षिक, धार्मिक, साँस्कृतिक तथा पर्यटकीय रूपबाट समुन्नत, आत्मनिर्भर र स्वावलम्बी बनाउने ।

उद्देश्य :

- उत्पादनशील रोजगारी तथा स्वरोजगार उन्मुख र न्यायपूर्ण वितरण सहितको आर्थिक वृद्धिदरद्वारा गरिवी न्यूनीकरण गर्दै आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण गर्नु ।
- संविधान र संघियता कार्यान्वयनमा सहयोग गर्ने ।
- दिगो, समावेशी र उच्चदरको आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने ।
- समष्टिगत आर्थिक स्थायित्व कायम गर्ने ।
- यस स्थानीय तहद्वारा प्रदान गरिने सेवाहरूमा आम नागरिकहरुको पहुँच वृद्धि गर्दै सुशासनको प्रत्याभूति प्रदान गर्ने ।
- सरकारी, निजी क्षेत्र सहकारी क्षेत्र एवं समुदायको संयुक्त सहभागितामा उपलब्ध श्रोत र साधनको समुचित र अधिकतम परिचालन गरी आर्थिक तथा सामाजिक असमानता कम गर्ने ।

प्राथमिकता :

- गाउँपालिकाको योजना पद्धतिमा दीर्घकालीन सोच, लक्ष्य, उद्देश्यसँग मेल खानेगरी आवधिक योजना सहितको गुरुयोजना र वार्षिक कार्यक्रमहरु तय गरी गरिवी न्यूनीकरणलाई जोड दिइनेछ ।
- गाउँपालिका वस्तुचित्र (*Profile*) तयार पार्ने ।
- स्वरोजगार तथा रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गर्ने ।
- उत्पादन र उत्पादकत्वमा वृद्धि गर्ने ।
- कृषि, पशुक्षेत्रको आधुनिकीकरण, व्यवसायीकरण र यान्त्रीकरण गर्ने ।
- प्राविधिक शिक्षालय तथा कृषि क्याम्पस स्थापनाको लागि सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल गरिनेछ ।
- लघु तथा ठुला जलविद्युतमा लगानी आकर्षण गरी उत्पादन, प्रसारण र वितरण गर्ने ।
- सडक सञ्जाल निर्माण र स्तरोन्तरी गर्ने ।
- पर्यटन पूर्वाधारको विकास र प्रवर्द्धन गर्ने ।
- शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी र सरसफाइमा लगानी गर्ने ।
- अत्यावश्यक उपभोग्य वस्तुहरुको सुदृढ आपुर्ति, भण्डारण र वितरण प्रणालीको व्यवस्था सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग, सहकार्य र समन्वयमा गर्ने ।

- सार्वजनिक प्रशासन र सेवा प्रवाहमा चुस्त, दुरुस्त, छिटो, छरितो प्रदान गर्ने ।
- वित्तीय विकेन्द्रीकरणको भावना अनुसार गाउँपालिकाले लगाउने, उठाउन पाउने कर तथा गैरकर राजस्वका बृहत् क्षेत्रहरुको पहिचान, संकलन तथा व्यवस्थापनमा निजी क्षेत्रसंग सहकार्य गर्ने आन्तरिक तथा बाह्य राजस्वका नयाँ श्रोतहरुको अधिकतम परिचालन गरी विकास प्रक्रियालाई अगाडी बढाइनेछ ।
- युवा, महिला, एकल महिला, बालबालिका, अशक्त, अपाङ्ग, दलित, आदिवासी जनजाति, पिछडिएका वर्ग, विपन्न तथा सीमान्तकृत अल्पसंख्यक समुदायमैत्री कार्यक्रम सञ्चालन गरी उक्त वर्गको विकास गरिनेछ ।
- राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय स्तरका स्थानीय सरकार, सम्बन्धित संघसंस्थाहरुसँग भातृत्वपूर्ण समन्वय स्थापित, विकास र विस्तार गरिनेछ ।
- सार्वजनिक निजी साभेदारी नीतिलाई अवलम्बन गरी यस क्षेत्रको विकास निर्माण कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन, सञ्चालन तथा व्यवस्थापन पद्धतिलाई समय सापेक्ष प्रभावकारी बनाइनेछ ।
- समुदायमा आधारित टोल विकास समिति, आमासमूह गठन, अन्य सहयोगी र विकासशील संस्थाहरुको सहयोग, सहकार्य र समन्वयमा कार्यक्रम अगाडि बढाइनेछ र गठित विभिन्न समूह, क्लब, संस्थाहरुलाई समयानुकूल क्रियाशील गराउँदै लागिनेछ ।
- भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति, धार्मिक, मठमन्दिरहरुको संरक्षण र विकास गरिनेछ ।
- सहकारी तथा लघुवित्त कार्यक्रमहरुलाई प्राथमिकता दिइने नीति लिइनेछ ।

नीति तथा कार्यक्रम :

आ.व. ०७४/०७५का लागि वार्षिक नीति, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमा गर्दा दीर्घकालीन सोंच, लक्ष्य, उद्देश्य र प्राथमिकताका क्षेत्रहरु, सहश्राव्दी विकास लक्ष्य, सार्क विकास लक्ष्य, नेपालको संविधान, चौधौयोजना, राष्ट्रिय योजना आयोगको मार्गनिर्देशन, संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयको नीति, निर्देशन र स्थानीय तह सेवा तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७४ का प्रावधानहरुलाई स्वीकार गरी विभिन्न विषयगत समितिहरुको सुभावहरुलाई समेत आधार मानी देहायका प्रमुख नीति र विषयगत नीति तथा कार्यक्रम अवलम्बन गरिनेछ ।

(क) नीतिहरु

- उल्लेखित सोंच, लक्ष्य र उद्देश्य हासिल गर्न निम्नानुसार नीतिहरु अघि सारिएको छ ।
- कृषि क्षेत्रको रूपान्तरण, पर्यटन, औद्योगिक एवं साना मफौला व्यवसायको विस्तार मार्फत उत्पादन बढाउने ।
- उर्जा, सडक, सूचना तथा सञ्चार र ग्रामीण, सहरी तथा त्रिदेशीय आबद्धता विकासका लागि पूर्वाधार निर्माण गर्ने ।
- सामाजिक विकास र सामाजिक सुरक्षा एवं सामाजिक संरक्षणमा जोड दिई मानव विकासमा उच्च तथा दिगो सुधार गर्ने ।
- आर्थिक, सामाजिक एवं शासकीय सुधार, स्वच्छ, पारदर्शी र जनमैत्री सार्वजनिक सेवा एवं मानव अधिकारको संरक्षण र प्रवर्द्धन गर्दै समग्र सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने ।
- लैङ्गिक समानता समावेशीकरण, वातावरण संरक्षण, विज्ञान तथा प्रविधिको प्रयोग तथा संस्थागत क्षमता बढाउने ।

- बालमैत्री र अपाङ्गमैत्री पूर्वाधार विकास सहितको समयानुकूल शिक्षा नीति लिइनेछ ।

(ख) विषयगत नीतिहरु :

क) आर्थिक विकास नीति :

१.१ कृषि, पशुपक्षी र सहकारी नीति

- उपलब्ध कृषि शिक्षा, अनुसन्धान, उन्नत वित्तियालय र प्रविधि, स्रोत साधन, कृषि उद्यमी, युवा, महिला तथा सीमान्तकृत कृषक वर्गको चाहना तुलानात्मक लाभ र राष्ट्रिय आवश्यकता तथा नेपालले अन्तराष्ट्रिय स्तरमा गरेको सम्भावना, प्रतिवद्धता, दिगो विकास लक्ष्य, राष्ट्रिय नीतिहरुमा परेका प्रतिवद्धतालाई ध्यानमा राख्दै कृषिजन्य उत्पादन एवं व्यापारमा प्रतिस्पर्धा व्यावसायिकरण, यान्त्रिकरण र विविधिकरण गरी कृषि क्षेत्रको रूपान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आम किसानलाई समयको आवश्यकता अनुसारको कृषि तालिम दिने नीति अबलम्बन गरिनेछ ।
- सरकारी, सहकारी र निजी क्षेत्रको साभेदारी अवधारणा अङ्गिकार गर्दै कृषि पेशालाई उच्च सम्मानजनक बनाई आयआर्जन तथा रोजगारी सिर्जना, गरिवी न्यूनीकरण, व्यापार सन्तुलनमा टेवा, दिगो र सन्तुलित विकास, खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा जोड दिने नीति लिइनेछ ।
- निर्वाहमुखी कृषि प्रणालीलाई सम्बद्ध निकाय र प्राविधिकहरुको सहयोग, समन्वयमा आधुनिक कृषि प्रणालीलाई अबलम्बन गरी कृषि क्षेत्रमा आत्मनिर्भता सहित निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- “एक गाउँ एक पोखरी”, “एक गाउँ एक उत्पादन” र “गाउँ गाउँमा सहकारी घरघरमा भकारी” भन्ने राष्ट्रिय अभियानलाई मूर्तरूप दिने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जिल्ला परिषदद्वारा पारित १० वर्षे कृषि तथा पशुपक्षी अवधारणाले अधि बढाइएको कार्यक्रमहरु कार्यान्वयन गर्ने कृषि, पशुपक्षी क्षेत्रमा क्रियाशील राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरुसँग सहयोग, सहकार्य र समन्वय गरी नयाँ नयाँ कार्यक्रमहरु प्रवेश गराउने नीति लिइनेछ ।
- लोपोन्मुख कृषि तथा पशुपक्षी उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइएको छ ।
- कृषि भूमिको उर्वराशक्ति र वाली उत्पादन क्षमताको आधार र सम्भावनालाई अध्ययन गरी कृषि/पशुपक्षी/फलफूलको पकेट क्षेत्र पहिचान गरी सोही बमोजिमको खेति प्रणाली अबलम्बन गरी प्रोत्साहन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषि उपज संकलन केन्द्र, हाटबजार, थोकबजार र कृषि उपजबजार पूर्वाधार विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकालाई पशुपक्षीजन्य उत्पादनमा आत्मनिर्भर बनाई कुपोषण हटाउन र खाद्य तथा पोषण सुरक्षामा टेवा पुऱ्याउने नीति लिइनेछ ।
- पशुपक्षी पालनलाई प्रविधियुक्त परिणाममुखी व्यवसायिक र प्रतिस्पर्धी बनाई पशुपन्धी जन्य पदार्थमा आत्मनिर्भर बनाउदै आयात घटाउने निर्यात प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषि/पशुपन्धीपालनलाई महिला, युवा तथा सबै आर्थिक, भौगोलिक र सामाजिक वर्गको स्वरोजगारको माध्यमका रूपमा विकसित गर्दै आयआर्जनको दिगो स्रोतको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पशुजन्य पदार्थवाट मानव स्वास्थ्यमा पर्न सक्ने नकरात्मक असर न्यूनीकरण गर्न स्वस्थ पशुपन्धी उत्पादन गर्न प्रोत्साहित र प्रवर्द्धन गर्ने र त्यसबाट सर्न सक्ने रोगहरुको रोकथाम तथा नियन्त्रणलाई प्रभावकारी बनाउन व्यापक जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

- दुग्ध पदार्थ एवं मासुको गुणस्तर र स्वच्छतालाई कायम राख्न “बधशाला देखि भान्छा सम्म स्वच्छ र स्वस्थ मासु” तथा “गोठ देखि ओठसम्म स्वच्छ र स्वस्थ दूध” कार्यक्रमलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषि तथा पशुपन्ची प्राविधिकहरुको सुभाव र परामर्शलाई अंगीकार गर्दै समय सापेक्ष नयाँ नयाँ पद्धतिलाई अवलम्बन गर्दै निरन्तर सुधार विधिलाई व्यावहारिक रूपमा प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सरकारको तीन खम्बे अर्थनीतिलाई अंगीकार गर्दै आधारभूत वस्तु तथा सेवाप्रवाहलाई सुनिश्चित गर्न ग्रामीण तथा स्थानीयस्तरमा जनसमुदायलाई सङ्गठित गरी उनीहरुको आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण गर्न समावेशी आर्थिक वृद्धि गर्नमा सहकारी क्षेत्र महत्वपूर्ण भूमिका रहने हुँदा यस क्षेत्रको आकर्षण र अपरिहार्य उपस्थिति गराउने नीति लिइनेछ ।
- सहकारीको अभियान, सञ्चालन र शक्तिलाई उद्यम विकास समावेशी आर्थिक वृद्धि, गरिवी निवारण, सामाजिक सुरक्षा र समुदायको विकासमा सक्रिय गराउने नीति लिइनेछ ।
- सहकारीको माध्यमबाट आर्थिक, सामाजिक समावेशीकरण प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

२ उद्योग तथा वाणिज्य, पर्यटन :

२.१ उद्योग क्षेत्र नीति :

- उद्योग क्षेत्र आर्थिक विकासको इन्जिन भएकोले यस गाउँपालिकामा घरेलु तथा साना, मझौला र ठुला उद्योग स्थापनाको निमित्त औद्योगिक लगानीको वातावरण तयार गरी निजी क्षेत्र र वैदेशिक लगानीलाई आकर्षित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- औद्योगिक लगानीको माध्यमबाट उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि, रोजगारी सिर्जना, स्थानीय स्रोत साधन र प्रविधिको उपयोग, आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धन हुने हुँदा यस विषयलाई जोड दिने नीति लिइनेछ ।
- उद्योगहरूलाई आवश्यक पर्ने पूर्वाधार व्यवस्था गर्न स्थानीय तहको नीति निर्माण र कार्यान्वयनलाई जोड दिने नीति लिइनेछ ।
- स्थानीय स्रोत एवं सीपको उपयोग गरी लघु, घरेलु, साना मझौला तथा ठुला उद्योग स्थापना र सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस क्षेत्रमा उपलब्ध बहूमूल्य जडिबुटीबाट अधिकतम फाइदा लिन जडिबुटी प्रशोधन तथा जडिबुटीमा आधारित औषधीजन्य वस्तुको उत्पादन र निकासीमा जोड दिने नीति लिइनेछ ।
- प्रारम्भमा कम्तीमा गाउँपालिकाको एक स्थानबाट अभ्यास स्वरूप हस्तकला ग्राम स्थापना गरी परम्परागत सीप र प्रविधिको संरक्षण र विकास गरिने नीति लिइनेछ ।
- महिला, युवा, सबै तहका आर्थिक तथा सामाजिक वर्गका समुदायबाट लक्षित विपन्न तथा गरिव समूहलाई लघु उद्यम, घरेलु साना तथा मझौला उद्योग मार्फत रोजगारी सिर्जना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उद्योग र उद्यमशीलता प्रवर्द्धन गर्न एक गाउँ एक उत्पादन, एक स्थानीय तह भित्र एक औद्योगिक ग्राम, कोसेलीघर स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- एक गाउँ एक सुपथ मूल्य पसल संचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीमा रहेका परिवारका सदस्यहरूलाई उद्यमशीलताको लागि प्रोत्साहन गरिने नीति लिइनेछ ।

२.२ वाणिज्य क्षेत्र नीति :

- व्यापार नै आर्थिक विकासको मेरुदण्ड हो भन्ने भावनाका साथ सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको सहभागिता र साभेदारीमार्फत आयात व्यवस्थापन एवं निर्यात प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आन्तरिक तथा अन्तर्राष्ट्रिय निर्यात व्यापार प्रवर्द्धन गर्दै स्थानीय कच्चा पदार्थ, स्रोत, साधन, र सीप बढी प्रयोग हुने वस्तु निकासी प्रवर्द्धन मार्फत हुने लाभ हासिल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- परम्परागत सीप र कौशल भएका वस्तु तथा सेवाको उत्पादनलाई संरक्षण प्रवर्द्धन र व्यावसायीकरण गरिने नीति लिइनेछ ।
- स्थानीय तहमा आपुर्ति हुने वस्तु तथा सेवाको गुणस्तर परीक्षण र प्रमाणिकरण, लेवलिङ्ग र प्याकेजिङ्गको अवस्थाको पहिचान गरी स्वस्थ तथा गुणस्तरीय वस्तु तथा सेवा उपलब्ध गराउन नियमित बजार अनुगमन गर्ने नीति लिइनेछ ।

२.३ आपुर्ति क्षेत्र नीति :

- स्थानीय स्तरमा उत्पादन र उत्पादकत्व बढाउन जनतालाई खाद्यान्न उपलब्धतामा आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइनेछ । जसबाट स्थानीय उत्पादन उपभोग गर्ने वानी बसाली खाद्यान्न परिनिर्भरतालाई क्रमशः कम गर्दै लैजान आहार परिवर्तन र स्वस्थ रहन जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उपभोक्ताको हकहितलाई ध्यानमा राख्दै वस्तु तथा सेवाको सहज एवं मितव्ययी आपुर्तिको लागि सरकारी, निजी, सामुदायिक र सहकारी संस्थाहरुबीच प्रभावकारी समन्वय गर्ने नीति लिइनेछ ।
- दैनिक उपभोग्य वस्तु तथा सेवालाई सुलभ बनाउन नियमित रूपमा बजार अनुगमन र नियमन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विपद्को समयमा पनि वस्तु तथा सेवाको आपुर्ति हुन सम्बद्ध निकायको समन्वय र सहयोगमा संस्थागत क्षमता विकास र विस्तार गर्ने तथा भण्डारण क्षमता अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

२.४ पर्यटन क्षेत्र नीति:

- पर्यटन क्षेत्रको विकास मार्फत आर्थिक वृद्धि र रोजगारीको अवसर सिर्जना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस क्षेत्रको प्राकृतिक, साँस्कृतिक, ऐतिहासिक र धार्मिक पर्यटनको अध्ययन अनुसन्धान गरी बजारीकरण एवं प्रचारप्रसार गर्ने र मौजुदा पर्यटकीय क्षेत्रको स्तरोन्नति र प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नयाँ पर्यटकीय क्षेत्रको खोजी गरी विकास गरिनेछ ।
- पर्यटन प्रवर्द्धन र पर्यटन विकास गर्न सार्वजनिक, निजी, सहकारी र सामुदायिक क्षेत्रसँग साभेदारी एवं सहकार्य, नेतृत्वदायी भूमिका र सहभागितालाई प्रोत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पर्यापर्यटन तथा कृषि पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गरी पर्यटन क्षेत्रलाई थप वातावरण मैत्री बनाइने नीति लिइनेछ
- पर्यटन क्षेत्रको लाभलाई ग्रामीण तहसम्म पुऱ्याउन होमस्टेलाई एक प्रमुख माध्यमको रूपमा विकास गरी ग्रामीण पर्यटनलाई प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- प्रजापति क्षेत्रलाई धार्मिक, पर्यटकीय गन्तव्यस्थलको रूपमा विकास गर्नको निम्न प्रजापति क्षेत्र विकास समिति गठन गर्ने र प्रजापति क्षेत्र विकास समितिलाई केन्द्रबाट संरक्षण समितिको रूपमा लैजाने नीति लिइनेछ ।

२.५ वित्तीय क्षेत्र नीति :

- समुदायमा रहेका पूऱ्जिलाई एकत्रित गरी परिचालनद्वारा आर्थिक वृद्धि हासिल गर्न सरकारी तथा निजी बैड़ वित्तीय क्षेत्रहरुको आकर्षण र स्थापना गरी वित्तीय सेवा उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।

२.६ राजस्व परिचालन नीति :

- गाउँपालिकास्तरीय राजस्व परामर्श समिति तथा राजस्व प्रक्षेपण सम्बन्धी सम्भावना अध्ययनमा उल्लेखित सुझाव एवं सिफारिसलाई यस गाउँपालिकाको राजस्व नीतिको आधारको रूपमा अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आन्तरिक श्रोतको कर, शुल्क, दस्तुर, महशुल असुली व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी बनाई गाउँपालिकाको विकासको गतिलाई दिगो र भरपर्दो बनाउनको लागि राजस्व असुलीको योजनालाई नीतिगत रूपमा लिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको स्वामित्वमा रहेको सम्पत्ति तथा अन्य सरकारी सार्वजनिक सम्पदाहरुको उचित संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- व्यवसाय कर, बहाल कर तथा अन्य श्रोतहरुको लगत संकलन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिकाको क्षेत्राधिकार भित्र रहेका आन्तरिक श्रोत साधनहरुको पहिचान तथा समुचित उपयोग गरी समयानुकूल आन्तरिक स्रोत वृद्धि गर्दै लगिने नीति लिइनेछ ।

(ख) सामाजिक विकास नीति :

१. शिक्षा नीति :

- शिक्षामा सबैको पहुँच र गुणस्तर अभिवृद्धि गरी प्रतिस्पर्धी, उच्चमी र नवप्रवर्तनशील मानव पूर्जीको विकासबाट आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- रोजगारी एवं स्वरोजगारीका लागि सीपमुलक शिक्षाको विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- शैक्षिक प्रशासनमा निरन्तर सुधार, नवप्रवर्तन र सुशासनलाई संस्थागत गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जीवन पर्यन्त शिक्षा, अनिवार्य आधारभूत शिक्षा तथा निःशुल्क आधारभूत र माध्यमिक शिक्षा पद्धतिलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यावन्यन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- रोजगारी र उच्चमशीलता विकास गर्ने प्राविधिक र व्यावसायिक शिक्षाको विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आर्थिकरूपले विपन्न लोपोन्मुख र सिमान्तकृत समुदाय र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुको शिक्षामा पहुँच सुनिश्चितता गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सार्वजनिक र निजी तहबाट प्रदान गरिने शिक्षाबीचको गुणस्तरमा रहेको अन्तर घटाउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पूर्णसाक्षर घोषणा भएको गाउँपालिका रहेको हुँदा सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी साक्षरोत्तर कार्यक्रमहरुको विकास, योजना तथा सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उच्च शिक्षालाई पहुँचयोग्य, प्रतिस्पर्धी र अनुसन्धानमूलक बनाउने नीति लिइनेछ ।

२. स्वास्थ्य तथा पोषण नीति :

- नेपालको संविधानबाट प्रदान मौलिकहकमा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- नागरिकलाई स्वास्थ्य बनाउन गुणस्तरीय सहज, सुलभ स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँच सुनिश्चित गर्दै सबैको स्वस्थ जीवन प्रत्याभूति गरी दिगो विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।

- सबै वर्ग क्षेत्र र समुदायको नागरिकहरुको आधारभूत तथा गुणस्तरीय सेवामा समतामूलक पहुँच अभिवृद्धि गराउने नीति लिइनेछ ।
- सम्बद्ध निकायहरुसँग समन्वय गरी स्वस्थ जनशक्ति तयार गर्ने, रोग प्रतिरोधात्मक क्षमता बढाउन तथा गुणस्तरीय र पोषणयुक्त खाद्य सामाग्रीमा पहुँच बढाउने नीति लिइनेछ ।
- यस क्षेत्रमा उपलब्ध जडीबुटीको व्यवस्थापन र उपयोग गर्दै आयुर्वेद चिकित्सा प्रणालीको विकास तथा अन्य चिकित्सा प्रणालीहरुको संरक्षण तथा व्यवस्थित विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- स्वस्थ सेवा प्रवाहलाई पारदर्शी, जवाफदेही एवं जनउत्तरदायी बनाउन सुशासनमा जोड दिइनेछ ।
- स्वास्थ्य तथा पोषणबारे व्यापक जनचेतना जागृत हुने खालका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ
- सर्वे वा नसर्वे रोगहरुको वारेमा प्रवर्द्धनात्मक, निरोधात्मक, उपचारात्मक र जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सबै घरपरिवारका सदस्यहरुलाई स्वास्थ्य विमा गर्न प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- पूर्णखोपको दिगोपना तथा स्थानीयस्तरबाट सम्पादन गर्न सकिने सेवाहरु विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- प्रत्येक विद्यालयका ३ कक्षासम्मका बालबालिकाहरुलाई पोषणयुक्त खाजा नास्ताको व्यवस्था गरिने नीति लिइनेछ ।

३. खानेपानी तथा सरसफाई नीति :

- नेपालको सर्विधानबाट प्रदत्त मौलिक हकमा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- गाउँपालिका क्षेत्रभित्र शुद्ध खानेपानीको व्यवस्थापन गर्न एकघर एक धाराको नीति अवलम्बन गरिने छ ।
- आधारभूत खानेपानी सेवा सबै जनसंख्यालाई उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।
- खुल्ला दिशामुक्त गाउँपालिका घोषणा भईसकेको हुँदा **Post ODF** कार्यक्रमलाई अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ ।
- जलवायु अनुकूल आयोजनाको निर्माण, जलाधार क्षेत्र तथा परम्परागत स्रोतको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सहर उन्मुख क्षेत्रमा ढल तथा फोहोरमैला व्यवस्थापनको कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाउने र सोको लागि **Land fill site** को खोजी गरी व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस क्षेत्रका आर्थिक सामाजिक एवं सांस्कृतिक महत्वका नदीनालाहरु तथा अन्य पानीका स्रोतहरु र तालतलैयाहरुको संरक्षण तथा वातावरणीय व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सार्वजनिक स्थल, संस्था र मानिसको आवागमन वढी हुने स्थानहरुमा र विषेशगरी वसपार्क सञ्चालनमा ल्याउने उक्तस्थानमा यात्रुहरुको सुविधालाई ध्यानमा राखी सार्वजनिक शौचालय निर्माण गरी सरसफाइलाई प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ ।
- समुदायमा आधारित टोलविकास संस्थाको गठन, सरसफाई समिति एवं बजार व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशील तुल्याई बजार र गाउँ सरसफाई अभियानलाई तीव्रता दिने नीति लिइनेछ ।
- सरकारी तथा गैरसरकारी संघ संस्थाहरुसँग सहयोग र समन्वय गरी घरघरमा वर्षातिको पानी संकलन र प्रयोगद्वारा सुख्खायामको पानी अभावलाई परिपूर्ति गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. संस्कृति प्रवर्द्धन :

- बहुल संस्कृति एवं सम्पदाहरुको संरक्षण सम्बर्द्धन र सांस्कृतिक सुसम्बन्धमा आधारित समाजको निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ ।

- सबै जाति/समुदायहरुको आ-आफ्नो मौलिक सांस्कृतिक परम्पराहरुको जगेन्टा गरी यस गाउँपालिकालाई साँस्कृतिक पहिचानको सम्बर्द्धन गर्ने नीति अपनाइनेछ ।
- विभिन्न प्राकृतिक प्रकोपबाट क्षतिग्रस्त धार्मिक, ऐतिहासिक, पुरातात्त्विक र साँस्कृतिक सम्पदाको पुनर्निर्माण र संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- भाषा, साहित्य, सङ्गीत तथा नृत्यकला र ललितकला क्षेत्रको संरक्षण र विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सबै समुदायको धार्मिक र साँस्कृतिक मूल्य मान्यताहरुको सम्मान गर्ने नीति अपनाइनेछ ।
- धार्मिक एवं सांस्कृतिक पर्यटन प्रवर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- मूर्त तथा अमूर्त साँस्कृतिक सम्पदाहरुको अन्वेषण, अनुसन्धान एवं संरक्षण सम्बर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण नीति :

- नेपालको संविधानबाट प्रदत्त मौलिक हकमा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सबै वर्ग र क्षेत्रका महिलाहरुको सामाजिक, आर्थिक तथा राजनैतिक अवस्थाहरुमा समान सहभागिता, महिलाको मूलभूत अधिकार सुनिश्चित गरी लैङ्गिक र मूल प्रवाहीकरण र सशक्तिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा, भेदभाव र बहिष्करणको अन्त्य गर्ने नीति लिइनेछ ।
- मातृस्वास्थ्य र प्रजनन् स्वास्थ्य लगायतका आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरुको बारेमा महिलाको चेतना बढाइ ती सेवामा सहज पहुँच वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- तालुक निकायहरुबाट प्रतिपादित नीतिहरुलाई व्यावहारिक कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- एकल महिलाहरुको मानवअधिकार संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्ने खालको कार्यक्रम तय गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सबै नागरिकको अर्थपूर्ण सहभागितामा यस गाउँपालिकाको समावेशी विकास गर्ने नीति अखिल्यार गरिनेछ ।
- मुलुकमा उपलब्ध स्रोत साधनहरुमा महिला, आदिवासी जनजाती दलित समुदाय, अपाङ्गता भएका व्यक्ति एवं पिछडावर्गको पहुँचमा वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वयमा सीप विकास तालिम हासिल गरी उपलब्ध रोजगारीका अवसरहरु उपयोग गर्न सक्षम तुल्याउने नीति लिइनेछ ।
- आदिवासी जनजाती, दलित समुदाय पिछडावर्गका भाषा तथा संस्कृतिको संरक्षण एवं सम्बर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जातिय भेदभाव तथा छुवाछुत (कसुर र सजाय) ऐन तथा नियमावलीलाई व्यवहारिक रूपमा कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।

५. जनसंख्या र श्रम तथा रोजगारी :

- जनसंख्या, वातावरण र विकासबीच सामञ्जस्य कायम गरी दिगो विकासका माध्यमबाट जीवनस्तरमा गुणस्तरीय सुधार गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा जनसंख्या व्यवस्थापन र वातावरणबीच तादत्तमय कायम गरी जनसंख्यालाई समग्र विकासको अभिन्न अङ्गको रूपमा व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- ग्रामस्ण क्षेत्रमा पूर्वाधार विस्तार गरी आन्तरिक वसाइसराइलाई कम गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- दक्ष सीपयुक्त र उत्पादनमूलक मानव संसाधनको विकासद्वारा पर्याप्त रोजगारी एवं स्वरोजगारका अवसरहरु सिर्जना गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

- सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा लगानी मैत्री वातावरण सिर्जना गरी स्वदेश मै पर्याप्त र मर्यादित रोजगारी एं स्वरोजगारीका अवसर सिर्जना गर्ने पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा सीप तथा व्यावसायिक तालिमका अवसरहरुको विकास एवम विस्तार गर्दै अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा प्रतिस्पर्धा गर्न सक्ने श्रमशक्तिको उत्पादन गर्ने पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका कामदारहरुको सीप तथा क्षमताको उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारबाट प्राप्त विप्रेषणलाई उत्पादनमूलक क्षेत्रमा परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बालश्रम निवारण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- सबै प्रकारका बालश्रमको अन्त्य गर्न चेतना अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बालश्रमिकहरुको उद्धार एवं पूनर्स्थापना केन्द्रहरुको स्थापना गर्न सम्बद्ध निकायहरुको समन्वय र सहयोग अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- बालबालिका तथा किशोर किशोरीहरुको हक अधिकार संरक्षण गर्दै उनीहरुलाई सक्षम र योग्य नागरिक बन्ने वातावरण निर्माण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- बालबालिका र किशोर किशोरीउपर हुने सबैप्रकारका भेदभाव, शोषण, हिंसा, उपेक्षा र दुर व्यवहारको अन्त्य गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

६. सामाजिक सुरक्षा तथा संरक्षण नीति (जेष्ठ नागरिक एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्ति) :

- नेपालको संविधानबाट प्रदत्त मौलिक हकमा व्यवस्था भए बमोजिमका प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जेष्ठ नागरिक, एकल महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिका परिवारलाई दिइदै आएको सामाजिक सुरक्षा भत्ता सहज तथा समयमै उपलब्ध गराउने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- व्यक्तिगत घटनादर्ता सम्बन्धी संस्थागत व्यवस्था तथा जनशक्ति क्षमता विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाबाट उपरोक्त लक्षित वर्गमा पर्नु भएका व्यक्तिहरुलाई उचित सम्मान गर्दै लगिने नीति लिइनेछ ।

७. युवा, खेलकुद र स्वयमसेवक सेवा :

- राष्ट्रिय युवा नीति, २०७२ को व्यवहारिक कार्यान्वयन गर्दै लगिने नीति लिइनेछ ।
- राजनीतिक, आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक रूपान्तरणमा युवावर्ग संवाहकको रूपमा रहेको, साहस, सिर्जनशीलता, सिक्ने क्षमता एवं आत्मविश्वासका धनी वर्गलाई यस क्षेत्रको सर्वाङ्गीण विकासमा उपयोग गर्ने नीति लिइनेछ ।
- युवालाई प्राविधिक शिक्षा तथा सीपमुलक तालिम मार्फत दक्ष, उद्यमशील, आत्मनिर्भर बनाउने नीति लिइनेछ ।
- युवालाई विपद व्यवस्थापन, सामाजिक विकास, वातावरण संरक्षण खेलकुद लगायतका क्षेत्रमा स्वयमसेवकको भूमिकामा परिचालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस क्षेत्रमा विभिन्न निकायसँगको सहयोग र समन्वयमा स्वदेशमा नै रोजगारीका अवसरहरु सिर्जना गरी युवा वेरोजगारका समस्यालाई क्रमिक रूपमा समाधान गर्दै लगिने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- वैदेशिक रोजगारबाट फर्केका युवाहरुको सीप दक्षताको पूर्णरूपमा उपयोग गरी एवं सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वयमा स्वरोजगार तथा उद्यमशील बन्न आवश्यक तालिमका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- परम्परागत पेशाहरुलाई प्रवर्द्धन गरी आधुनिकीकरण गर्दै उत्पादनलाई बजारसम्म सहज पहुँचको व्यवस्था गरी त्यस क्षेत्रमा संलग्न युवालाई प्रोत्साहन र सम्मान गर्ने कार्यक्रम सञ्चालन गरिने नीति लिइनेछ ।

- समाजमा विद्यमान गरिवी, अशिक्षा, छुवाछुत, विभेद, लैङ्गिक हिंसा तथा अमानवीय कार्यहरुको अन्त्य गर्न युवा परिचालन गर्न सम्बन्धित क्षेत्रगत निकायहरु, गैरसरकारी संस्थाहरुसँगको सहकार्य तथा समन्वयमा स्वयंसेवा समाजसेवा लगायतका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कालिगण्डकी गाउँपालिकाका युवाहरुलाई खेलकुदमा दक्ष र खेल विकासको लागि गाउँपालिकामा खेलकुद मैदान निर्माण गर्न पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाका युवाहरुलाई खेलकुदमा आकर्षण गर्न खेलाडीलाई राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय क्षेत्रमा खेलकुदमा योगदान पुऱ्याउने वातावरण प्रदान गर्ने तथा सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।

(ग) पूर्वाधार विकास नीति :

१. सडक तथा पुल (झोलुङ्गे पुल समेत)

- मुलुकको आर्थिक सामाजिक विकासलाई गतिशील पार्न, सर्वसाधारणलाई पुऱ्याउने सेवालाई सहज तथा सरल पार्न र आर्थिक सामाजिक एकीकरण एवं प्रादेशिक तथा भौगोलिक सञ्चालन कायम गरी सर्वाङ्गीण विकासमा टेवा पुऱ्याउन सडकको महत्वपूर्ण भूमिका रहने विषयलाई हृदयझगम गरी सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वयमा व्यावहारिक कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सडक सञ्चाललाई दिगो बनाउन अनिर्वाय रूपमा नालिको व्यवस्था सहितको सडक निर्माणको नीति लिइनेछ ।
- कालिगण्डकी कोरिडोरसँग जोडिएका सहायक मार्गहरुलाई स्तरोन्नती गरी बढै महिना यातायात सञ्चालन गर्नसक्ने गरी नीति लिइनेछ ।
- सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वयमा उत्तर दक्षिण जोड्ने प्रमुख रणनीतिक एवं व्यापारिक दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण रहेको वेलहिया—भैरहवा—कोरला सडकको स्तरोन्नति, सुरक्षा, सुधार गर्न पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कृषि, उद्योग, व्यापार जलविद्युत पर्यटन, शिक्षा र स्वास्थ्य सेवामा पहुँच बढाउने गरी स्थानीय यातायात सञ्चाल विस्तार र स्तरोन्नति गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सडक मार्गलाई सुरक्षित र छोटो दुरीमा सम्पन्न हुने गरी व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सडकको दायाँवायाँ हरियाली कायम गर्न वायोइन्जिनियरिङ्को कामकालागि कुल लागतको दुई प्रतिशत रकम लागत इष्टिमेटमै समावेश गर्नुपर्ने नीति लिइनेछ ।
- स्थानीय तहबाट लगानी भएका सबै पूर्वाधारका योजनाहरुमा तीन प्रतिशत मर्मत संभारका लागि बजेट कटटी गरिने नीति लिइनेछ । मर्मत सम्भार कोषको रकम सोही क्षेत्रमै खर्च गरिनेछ ।
- स्थानीय तहबाट लगानी भएका सडकहरुमा विनियोजित रकम मध्ये सडकमा रहेको पहिरो लगायतको अवरोध र खाल्डाखुल्डी पुर्न बढीमा चालिस प्रतिशत सम्म खर्च गर्न सकिनेछ । साठी प्रतिशत रकम सडक स्तरोन्नति मै खर्च गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ । सडक सफाई गर्न आवश्यक नदेखिएमा पूरै विनियोजित रकम पूर्वाधार सहित स्तरोन्नतिमा लगानी गरिने नीति लिइनेछ ।
- प्रादेशिक पहुँच र आर्थिक वृद्धिलाई योगदान पुग्ने गरी सुरक्षित यातायात पहुँच र सुविधा विस्तार गर्न सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वय अभिवृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आयोजना तथा कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्दा स्थानीय सीप, स्रोत तथा श्रमप्रधान प्रविधि अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ । कार्यक्रम सञ्चालन र मर्मत सम्भारको कार्य समुदायबाटै हुने व्यवस्था मिलाउने नीति लिइनेछ ।
- स—साना आयोजना सञ्चालन गर्नको साटो रोजगारी सिर्जना हुने र समयमै सम्पन्न हुन सक्ने आयोजना सञ्चालन गर्ने एवम गुणस्तरलाई विशेष ध्यान दिइनेछ ।

- यस गाउँपालिकामा नदी नाला तथा खोलानालाको वहाव रहेको क्षेत्र भएकोले मौजुदा सडक तथा भोलुङ्गे पुलहरुलाई आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार गर्ने तथा आवश्यकता र योजनाको छानौट चरणबाट प्राथमिकता प्राप्त स्थानहरुमा नयाँ पुलहरु निर्माण गर्ने नीति लिइनेछ। यसमा स्थानीय तहको साधन स्रोतले सम्भव भए सोही बमोजिम गरिनेछ। सम्भव नभए सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयको लागि पहल गरिनेछ।

२. सिंचाइ नीति :

- कृषियोग्य भूमिमा भरपर्दो र दिगो सिंचाइ सेवा मार्फत कृषि उत्पादकत्व तथा उत्पादन सहयोग पुग्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- उपभोक्ताहरुको सहभागितामा मौजुदा सिंचाइ सुविधाहरुलाई दिगोपना प्रदान गर्ने मर्मत सम्भारका कार्यक्रमहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ।
- सिंचाइ विकासको गुरुयोजना कृषि विकासका रणनीतिका लक्ष्यहरु परिपूर्ति र जलवायु परिवर्तन अनुकूल हुनेगरी सिंचाइ प्रणालीको विकास एवं विस्तार गर्ने सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग एवं समन्वयमा अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ।

३. भवन तथा सहरी विकास नीति :

- वातावरण मैत्री, सुरक्षित र सुलभ सार्वजनिक भवन तथा निजी आवासको विकास गर्ने नीति लिइनेछ।
- भूकम्प लगायत सबै प्रकारका प्रकोप प्रतिरोधी सार्वजनिक तथा निजी भवन निर्माण गर्नुपर्ने नीति लिइनेछ।
- भूकम्प पिडित परिवारलाई आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउनको लागि सम्बन्धीत निकायमा पहल गर्ने नीति लिइनेछ।
- राष्ट्रिय भवन निर्माण आचारसंहिता २०६०, वस्ती विकास शहरी योजना तथा भवन निर्माण सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड २०७२ मा नयाँ निर्माण हुने सरकारी तथा निजी भवन र निर्माण भइ सकेका सरकारी तथा निजी भवनहरुको नक्सा पास गर्नुपर्ने प्रावधानलाई तथा सबै प्रावधानहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ।
- सबै प्रकारको स्थायी तथा अस्थायी भवन, टहरा, सेड, बाल, अन्य संरचनाहरु निर्माण गर्दा यस स्थानीय तहको अनुमति लिई निर्माण गर्नुपर्ने नीति अखिलयार गरिएको छ।
- नक्सा पास भए अनुसार भवन निर्माण गर्ने सम्बन्धित घर धनीको कर्तव्य रहेको हुँदा नक्सा विपरित संरचना निर्माण भए नियमानुसार कारबाही गरिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- सरकारी सेवालाई एकीकृत सुलभ र सहज बनाउन एकीकृत प्रशासनिक क्लष्टर तथा भवन विकासको नीति अवलम्बन गर्न सकिनेछ।

४. सहरी विकास :

- आधारभूत पूर्वाधार तथा सुविधा सहितको एकीकृत तथा वस्ती, आर्थिक अवसर र रोजगारी अभिवृद्धि र सुरक्षित तथा पहिचानयुक्त सहरी क्षेत्र विकास गर्दै लगिने नीति अवलम्बन गरिनेछ।
- भू उपयोग नीतिमा आधारित भई गाउँपालिकाहरुको पूर्वाधारहरु विकास गर्ने।
- नगरोन्मुख क्षेत्रहरुमा पूर्वाधार विकास र सहरी सेवाका लागि सम्बद्ध निकायहरु बीच समन्वय कायम गर्दै भौतिक सामाजिक तथा आर्थिक सम्बन्धको माध्यमबाट शहर गाउँ अन्तरसम्बन्धलाई सुदृढ र प्रगाढ गर्दै लगिने नीति लिइनेछ।

५. उर्जा, साना, लघु जलविद्युत नीति :

- स्वच्छ र नवीकरणीय ऊर्जाको माध्यमबाट परम्परागत र पेट्रोलियम ऊर्जा माथिको परनिर्भरतालाई कम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कालिगण्डकी गाउँपालिकाभित्र हाल सञ्चालित सामुदायिक विद्युतिकरण संरचनालाई यस कार्यालयमा आवद्ध गराई सोको सञ्चालन व्यवस्थापन र आम्दानी खर्चको लेखा व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ ।
- दाउराको प्रयोगलाई कम गर्दै लैजान वायोग्यांस तथा सुधारिएको चुल्हो जस्ता किफायती जैविक ऊर्जा प्रविधिहरुको प्रयोगलाई प्रवर्द्धन र विस्तार गरिने नीति लिइनेछ ।
- नवीकरणीय ऊर्जामा जनताको पहुँच बढाई जीवनस्तरमा सुधार र रोजगारी वृद्धिगर्न सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वयमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाको सहरउन्मुख क्षेत्रहरु र सामुदायिक संस्थाहरुमा सौर्य सडक बत्ती जडान गर्ने नीति लिइनेछ । सो को लागि सम्बद्ध निकायहरुमा सहयोगका लागि पहल गरिनेछ ।
- लघु तथा साना जलविद्युत उत्पादन सम्बन्धी सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- कालिगण्डकी गाउँपालिकाभित्र विद्युत वितरण प्रयोजनार्थ प्रयोग भएको काठको पोल जीर्ण भई जोखिममा रहेकोले स्टील पोलद्वारा काठको पोल प्रतिस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सम्भाव्यता देखिएको क्षेत्रमा स्थानीय तह र सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा लघु तथा साना जलविद्युत निर्माण, सञ्चालन, विक्री, वितरण र विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।

६. सञ्चार

- सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा ल्याण्ड लाइन टेलिफोन सेवा विस्तार गर्ने नीति लिइनेछ ।
- उपलब्ध सेलुलर मोबाइल सेवाका गुणस्तरीयता सुधार गरी नियमित सेवा पाउने व्यवस्थाको लागि सम्बद्ध निकायमा सहयोगका लागि पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।
- हुलाक सेवालाई सञ्चारको भरपर्दो, विश्वसनिय सेवाको रूपमा विकास गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जनताको सुसूचित हुन पाउने सूचनाको हकलाई प्रचलित कानुनमा व्यवस्था भए बमोजिम कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- प्रेस मिडियाको सम्मान गर्दै आम सञ्चारका माध्यमहरुको सहयोग र समन्वयमा सार्वजनिक गर्नुपर्ने यस संस्थाको गतिविधि र क्रियाकलापहरुलाई पारदर्शीरूपमा सार्वजनिक गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकालाई वाईफाई निशुल्क क्षेत्र (**wifi free zone**) घोषणा गर्ने नीति लिइनेछ ।

(घ) वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन नीति :

१. वन तथा भू-संरक्षण नीति :

- विद्यमान वनक्षेत्र कायम राखी वनको घनत्व, उत्पादकत्व र उत्पादन वृद्धिको लागि वनको सहभागिता मूलक र दिगो एवं वैज्ञानिक व्यवस्थापन गर्न सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी अगाडि बढाउने नीति लिइएको छ ।
- जैविक विविधता र जलाधारको दिगो व्यवस्थापन र उपयोगमा स्थानीय समुदायको पहुँच वृद्धि गर्ने एवम् पर्याप्यटनका आधार क्षेत्रहरुलाई पुनर्स्थापन तथा पुनर्निर्माण गर्ने सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी अगाडि बढाउने नीति लिइएको छ ।
- दिगोपन व्यवस्थापन र संरक्षण मार्फत वातावरणीय सन्तुलन कायम राखी जलवायु परिवर्तन न्यूनिकरणका सम्भावित अन्तराष्ट्रिय लाभहरु हासिल गर्न सम्बद्ध निकायहरूसँग समन्वय गरी अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ ।
- वन पैदावरमा आन्मनिर्भता हासिल गर्दै यसमा आधारित उद्यमशीलता र रोजगारी वृद्धि गर्ने नीति लिइनेछ ।

- वन डेलोबाट धनजनको क्षति अधिक हुने खतरालाई रोकनका निमित्त वन डेलोको व्यवस्थापनको लागि सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी संस्थागत संरचनाको निर्माण तथा पूर्व तयारी, डेलो नियन्त्रण र डेलो प्रतिरोधी क्षमता विस्तारको लागि अग्नीरेखा व्यवस्थापन र आकाशे पानी सङ्कलन कार्यक्रममा जनताको सहभागिता अभिवृद्धि गरिने नीति लिइनेछ ।
- निजी तथा सार्वजनिक जग्गाहरूमा वृक्षारोपण गरी वन क्षेत्रको विस्तार र वन पैदावारको आपुर्तिमा सहजता ल्याउन सम्बद्ध निकायहरूको सहयोग र समन्वयमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने नीति लिइनेछ ।
- सबै खाले वनहरूमा आन्तरिक पर्याप्यटन प्रवर्द्धन गर्ने जैविक विविधता र पानीको मुहान, कुवा, इनार क्षेत्रको संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- वन, वनस्पती, वातावरण र जैविक विविधताको वारेमा प्रचारप्रसार गरी स्थानीय वासिन्दाहरूको वातावरण संरक्षणमा सहयोग बढाउन निजी क्षेत्र, सामाजिक संस्था तथा सम्बद्ध निकायको सहयोग र सहकार्यमा वातावरण शिक्षा तथा प्रचारप्रसार केन्द्र स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ ।
- जलवायु परिवर्तनले पारिस्थितिकीय तथा जलाधारीय प्रणालीमा पर्ने नकारात्मक प्रभाव न्यूनीकरण अनुकूलन र समयानुकूल गर्ने स्थानीय समुदायको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने सम्बद्ध निकाय सँग सहयोग लिइनेछ ।
- स्थानीय अनुकूल योजनालाई समुदायमा आधारित वन व्यवस्थापन कार्ययोजनाहरूमा मूलप्रवाहिकरण र सेवा प्रदायकहरूको क्षमता वृद्धि गर्ने सम्बद्ध निकायसँग समन्वय गरी अघि बढाइनेछ ।
- वन व्यवस्थापन कार्यलाई उद्योगको रूपमा विकास गर्ने वन तथा पैदावारमा आधारित उच्चमशीलता विकास तथा उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गरी हरित रोजगारी वृद्धि गरिने नीति लिइनेछ ।
- तुलनात्मक लाभ भएका उच्च मूल्यका जडीबुटी तथा गैरकाष्ठ वन पैदावारको संरक्षण, सम्बर्द्धन, खेती, विस्तार एवं निर्यातका लागि बजार प्रवर्द्धन गरिने नीति लिइनेछ ।
- एक गाउँ अनेक उच्चान कार्यक्रम तय गर्ने नीति लिइनेछ ।
- निजीवन, स्थानीय स्तरमा सञ्चालन भइरहेको पारिवारिक वन, सार्वजनिक स्थानहरूमा वृक्षारोपण, नर्सरी र वनजन्य उच्चम स्थापनाका लागि प्रवर्द्धन र सहयोगात्मक कार्यक्रम सम्बन्धित निकायसँग सहयोग, सहकार्य र समन्वयमा सञ्चालन गरिनेछ ।

२. फोहोरमैला व्यवस्थापन र **Land fill sites** नीति :

- घरभित्र तथा वाहिरबाट निस्कने फोहोर मैलाहरू निश्चित स्थानमा मात्र व्यवस्थापन गर्ने **Land fill sites** का लागि जग्गा खोजी गरी, फोहोरमैला व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- **Land fill sites** को माध्यमबाट फोहोरलाई मोहोरमा वदल्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- उद्योग वाणिज्य संघ, सहकारी संस्था, टोल विकास समिति गठन, सरसफाइ एवं बजार व्यवस्थापन समितिलाई क्रियाशीलत गराउने आमासमूह गठन, युवाक्लब गठनगरी सबै प्रकारका सामाजिक संघ संस्थाको सहयोग र समन्वयमा कम्तिमा पन्थ पन्थ दिनमा आ-आफ्नो क्षेत्रमा सरसफाइ अभियान सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- फोहोरमैला व्यवस्थापनमा सार्वजनिक निजी साझेदारी पद्धतिलाई अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- फोहोरमैलालाई स्रोतमै वर्गीकरण गरी कुहिने पदार्थलाई कम्पोष्ट मल बनाउने तथा फोहोरमैलालाई **Reduce, Reuse, Recycle** गर्ने गरी व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ । यी पद्धति अवलम्बन गर्दा पनि व्यवस्थापन हुन नसकेको फोहोरमैललाई मात्र **Land fill sites** मा व्यवस्थापन गर्ने नीति लिइनेछ ।

३. विपद् व्यवस्थापन, वातावरण तथा जलवायु परिवर्तन नीति :

- विपद् व्यवस्थापन कोष स्थापना गर्ने नीति लिइनेछ । राहत निर्धारणका लागि कार्यविधि निर्माण गरी अगाडी बढाइनेछ । कार्यविधि पारित नहुँदासम्मको लागि विपद् को प्रकृति हेरी राहत रकम निर्धारण गर्न अध्यक्षलाई अधिकार प्रत्यायोजन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आ.व.को अन्तमा विपद् व्यवस्थापनको लागि विनियोजित रकम वाँकी रहेमा विपद् व्यवस्थापन कोषमा जम्मा गरिनेछ । विपद् व्यवस्थापनका लागि अन्य निकायबाट पनि बजेट प्राप्त भएमा सोही कोषमा जम्मा गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विकासका सबै आयाम र चरणमा विपद् व्यवस्थापनलाई समाहित गराई विपद्बाट हुने मानवीय एवम् भौतिक लगायतका क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विपद् व्यवस्थापनसँग सम्बद्ध निकायहरुको सहयोग र समन्वयमा आपतकालीन खोज, उद्धार, उपचार तथा तत्काल राहतका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने कार्यक्रम तय गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विपद् को समयमा आश्रयस्थलका लागि खुल्ला क्षेत्रहरु पहिचान गरी खुल्ला क्षेत्र कायम गर्ने नीति लिइनेछ,
- वस्ती/समुदायस्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमता विकास व्यस्थापन गरी विपद् जोखिम न्यूनिकरण गर्नकालागि बढाहरुमा जनचेतनामूलक कार्यहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- आग लागिको विपद् व्यवस्थापन गर्न यातायातको पहुँच भएको स्थानमा वारुण्यन्वदारा विपद् व्यवस्थापन गर्ने र वारुण्यन्व खरिदको लागि सम्बद्ध निकायमा पहल गर्ने नीति लिइनेछ ।

(द) जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन नीति :

- सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा जलउत्पन्न प्रकोप व्यवस्थापन नीति २०७२ कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ । विषेशगरी नदी, खोला नालाको किनारलाई रेखाङ्कन गरी जोनिङ गर्नु जोखिम क्षेत्रको जमिनको उपयोगमा रोक लगाउने, भूक्षय रोकथाम तथा जलाधार क्षेत्रको बढाउ क्षयीकरणलाई नियन्त्रण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सम्बद्ध निकायहरु समेतको सहयोग र समन्वयमा बाढी, पहिरो जस्ता जलउत्पन्न प्रकोपहरु हुनु अघि नै रोकथाम गर्नु र यस्ता जोखिम र जोखिमबाट हुन सक्ने जनधनको क्षति न्यूनिकरण गर्ने नीति लिइनेछ ।

(च) संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह नीति :

- कालिगण्डकी गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण (**Profile**) तयार पारिनेछ ।
- कार्यालय व्यवस्थापन र संस्थागत सुदृढीकरण गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- संस्थागत पूर्वाधार निर्माण गर्न हाल केन्द्र अवस्थित क्षेत्रको आसपासमा आवश्यक जग्गा खोजी गरी प्रक्रिया अगाडी बढाउने नीति लिइनेछ ।
- गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालयबाट प्रदान हुने सेवाहरु र बडा कार्यपालिका कार्यालयबाट प्रदान हुने सेवाहरु र सेवा प्राप्त गर्ने प्रक्रिया र जिम्मेवार शाखा, तथा व्यक्ति, गुनासो सुन्ने अधिकारीको व्यवस्था सहित नागरिक बडापत्रको व्यवस्था गर्ने नीति लिइनेछ ।
- सेवा प्रवाहका लागि सबै महाशाखा/शाखाहरुमा क्षतिभचलभत सुविधाको पहुँच, संस्थागत झबर्ष, अदक्षतामा को व्यवस्था गरी महत्वपूर्ण सूचनाहरु सार्वजनिक गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- गाउँ कार्यपालिका कार्यालयबाट प्रदान गर्नुपर्ने सेवाहरु बडा तहबाट माग भएमा समयसमयमा घुस्ती सेवाद्वारा सेवा प्रवाह गर्ने व्यवस्था मिलाउने नीति लिइनेछ ।
- मानव संसाधन व्यवस्थापनका निम्नि तालुक निकायमा अनुरोध गर्ने नीति लिइनेछ । तालुक निकायबाट निर्देशन भए बमोजिम मानव संसाधन व्यवस्थापन गरिने नीति लिइनेछ ।
- तालुक निकायको सहयोग र समन्वयमा कर्मचारीहरुको क्षमता विकास गर्न तालिमको प्रबन्ध मिलाउने नीति लिइनेछ ।

➤ मानव संसाधनमा कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको कार्यबोझ जिम्मेवारी, उत्तरदायित्व बमोजिम उत्प्रेरणा र मनोबल उच्च कायम राख्न, प्रोत्साहन गर्न प्राप्त आन्तरिक तथा वाह्य अनुदान स्रोतबाट प्रोत्साहन सुविधा उपलब्ध गराउने नीति लिइनेछ ।

(छ) वित्तीय व्यवस्थापन र सुशासन नीति :

- कानुनी शासन, जनसहभागिता, उत्तरदायित्व र पारदर्शी रूपमा सेवा प्रवाह गरी सुशासन कायम गर्ने नीति लिइनेछ ।
- प्रभावकारी वित्तीय व्यवस्थापन मार्फत सार्वजनिक स्रोतको दक्ष एवम् सर्वोत्तम परिचालन, त्यसको लेखाङ्कन प्रतिवेदन तथा लेखापरीक्षण मार्फत वित्तीय व्यवस्थापन पारदर्शिता र जवाफदेहिता अभिवृद्धि गरी भ्रष्टाचारमा शून्य सहनशिलता र सदाचार प्रबर्द्धन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विकास आयोजनाहरु तथा कार्यक्रमहरुलाई छानौट गर्दा वित्तीय जोखिम कम हुने गरी प्राथमिकता निर्धारण गर्ने नीति लिइनेछ ।
- विभिन्न वडाहरुलाई कलष्टर बनाई चौमासिक रूपमा वडामा गई सार्वजनिक सुनुवाई कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाबाट सञ्चालित योजना तथा कार्यक्रमहरुबाट समाजमा सकारात्मक उपलब्धी सम्बन्धी परीक्षण गर्न सामाजिक परीक्षण गर्ने पद्धतिलाई अवलम्बन गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकालाई बेरुजुको आयतन सिर्जना हुन नपाउने गरी लेखापालन व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गरिने नीति लिइनेछ ।
- बेरुजु देखिन आएमा सम्बद्ध निकायको सहयोग र समन्वयमा सम्परीक्षण गर्ने गराउने नीति लिइनेछ ।
- सार्वजनिक आय-व्यय र खरिद प्रक्रियालाई प्रभावकारी, व्यवस्थित र पारदर्शी बनाउने नीति लिइनेछ ।
- आन्तरिक नियन्त्रण र लेखापरीक्षणलाई विश्वसनीय तथा प्रभावकारी बनाउने नीति लिइनेछ ।
- शाखागत, निकायगत समन्वय कायम गरी सूचना तथा सञ्चार व्यवस्थापन गरिनेछ ।
- सम्बद्ध निकायको, समन्वयमा सुचना तथा सञ्चार व्यवस्थापनलाई प्रभावकारी गराउने नीति लिइनेछ ।

(ज) बालमैत्री नीति :

- बालमैत्री स्थानीय शासन सम्बन्धी सुचकहरुलाई कार्यान्वयन गर्ने नीति लिइनेछ ।

(झ) नदी तथा पानीका स्रोतहरु संरक्षण नीति :

- गाउँपालिकाभित्र बग्ने खोला, नदी, पोखरी र पानीका मुलहरु लगायतका प्राकृतिक स्रोतहरु अतिक्रमण, प्रदुषित, हुन नदिन तिनीहरुको संरक्षण हुने खालका कार्यक्रमहरु गर्ने नीतिहरु लिइनेछ ।
- सडक लगायतका भौतिक संरचना निर्माण गर्दा मुहानमा प्रतिकूल असर नपर्नेगरी गर्नुपर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

(ज) सार्वजनिक जग्गाको लगत र संरक्षण नीति :

- यस गाउँपालिकाभित्र रहेका सार्वजनिक, ऐलानी जग्गाहरु पहिचान गरि तिनको संरक्षण गर्ने र अतिक्रमण रोक्ने नीति लिइनेछ । ती जग्गाहरुको अतिक्रमण रोक्न लगत अद्यावधिक कार्यलाई व्यवस्थित गरी त्यस्ता जग्गा दर्ता गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गर्ने दर्ता सिफारिस रोक्का गर्ने नीति लिइनेछ ।

(ट) दीर्घकालीन पूर्वाधार र संरचनाहरुको निर्माण नीति :

- गाउँपालिकाको क्षेत्रभित्र पर्ने दीर्घकालिन पूर्वाधारहरु जस्तै वसपार्क, म्यूजियम, पार्क, वृद्धाश्रम, बालगृह, औद्योगिक क्षेत्र, कर्बड्हल, शैक्षिक प्रतिष्ठानहरु, शहरी सेवा केन्द्र, सभा सम्मेलन केन्द्र, तरकारी फलफूल

बजार, हाटबजार, पार्किङस्थल, खेलमैदान, मन्दिर, पाटीपौवा, फोहोर प्रशोधन केन्द्र, पशु वधशाला, शवदाहस्थल लगायतका क्षेत्रहरुको पहिचान गरी प्राथमिकताक्रमका आधारमा योजना बनाई सम्बन्धीत निकायसँग समन्वय र सहकार्य गरी कार्यक्रम अगाडि बढाउने नीति लिइनेछ ।

(ठ) सडक बत्ती व्यवस्थापन नीति :

- बजारक्षेत्रमा सौर्य ऊर्जा प्रणाली मार्फत सडक बत्ती व्यवस्थापन गर्न सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ
- समुदायबाटै विद्युत महशुल भूक्तानिको प्रबन्ध मिलाइनेछ ।

(ड) बजार केन्द्रहरुको निर्माण नीति :

- गाउँपालिकाका मूख्य बजार र बजारउन्मुख क्षेत्रका निर्माण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न सम्बन्धित निकायको सहयोगमा योजना तर्जुमा गरिनेछ ।

(३) विविध नीति :

- यस गाउँपालिका भित्र निर्माणका लागि प्रयोग गरिने हेभि इक्युपमेन्ट मेसिनहरु जेसीवी, लोडर, डोजर र एक्साभेटर यस गाउँपालिकामा दर्ता गराइ दर्तावाला उक्त मेसिनहरुबाट मात्रै निर्माण कार्य गराउने नीति लिइनेछ । दर्ता नभएका उक्त मेसिनहरुबाट समितिद्वारा वा निर्माण व्यवसायिद्वारा निर्माण कार्य भए गरेका एवं सञ्चालित योजनाको भुक्तानी रोक्का गरिने नीति लिइनेछ ।
- यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाभित्रका उत्कृष्ट उपभोक्त समिति/कृषि तथा पशुपाली उद्यमी/कृषक उत्कृष्ट युवा तथा महिलाहरुलाई सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- यस गाउँपालिकाभित्र कक्षा १० (एस.इ.इ.) मा उत्कृष्ट अङ्ग हासिल गर्न सफल १११ जना छात्र र छात्रालाई सम्मान गर्ने नीति लिइनेछ ।
- माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रममा समावेश हुन छुट भएका विषयको हकमा प्रचलित कानून, तालुक मन्त्रालय तथा निकायहरुबाट प्राप्त भएका आवश्यक निर्देशन माग गरी आएका पत्रका आधारमा कार्यलाई अगाडि बढाइनेछ ।

भाग-३ आ.व. २०७४/७५ को आय विवरण

रकम रु. हजारमा

शीर्षक		आ.व. २०७४/७५ को अनुमानित लक्ष्य
अल्या. (बैंक मौज्दात)		७४४७.४९२
आय:		२४१८४९.८००
राजस्व:		८९८२.८००
१	आन्तरिक राजस्व	८७०.३००
२	राजस्व बौँडफौँडबाट प्राप्त रकम	८०००.००
३	अन्य आय	११२.५००
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरण		२३८७६७.०००
१	नेपाल सरकारबाट वित्तीय समानीकरण अनुदान	१३३०९०.०००
इ	नेपाल सरकारबाट प्राप्त सर्त अनुदान	१०३९७७.०००

घ	नेपाल सरकारबाट प्राप्त सशर्त अनुदान (बैकल्पिक ऊर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रबाट सौर्य सडक बत्ती)	₹ ७००.०००
द्व	अन्तर स्थानीय तहबाट प्राप्त	०.०००
कुल जम्मा		
	जम्मा निशर्त	₹ ४२०७२.८००
	जम्मा सशर्त	₹ १०५६७७.०००
	अल्पा (बैंक मौज्दात)	७४४७.४९२
	जम्मा	₹ २५५१९७.२९२

राजस्व तथा अनुदान प्राप्तिको अनुमान

आवा० २०७४/७५

रकम रु. हजारमा

शीर्षक	आवा० २०७४/७५ को प्रस्तावित लक्ष्य
राजस्व:	
आन्तरिक राजस्व:	
(सम्पत्ती कर (झर कर)	१६५.०००
घरबहाल कर	२०.०००
घरजग्गा रजिष्ट्रेशन शुल्क	२५०.०००
सवारी साधन कर	१३.०००
सेवा शुल्क ९स्थानीय पूर्वाधार तथा सेवा उपयोगमा०	७.३००
दस्तुर ९स्थानीय तहबाट हुने सिफारिस लगायतमा०	५०.०००
पर्यटन शुल्क	
विज्ञापन कर	१०.०००
व्यवसाय कर	५०.०००
भूमिकर ९मालपोत०	२५०.०००
दण्ड जरिवाना	५.०००
मनोरञ्जन कर	
मालपोत संकलन	
बहाल विटौरी घर जग्गा कर	
मृत वा मारिएका जीव जन्तुको हाड, सिंग, प्वाँख, छालामा कर	
प्राकृतिक स्रोत साधन व्यवसायिक कर	५०.०००
शेयर लगानीबाट प्राप्त लाभांश तथा पूँजिगत लाभ आय	
ऋण लगानीबाट प्राप्त व्याज आय	
अन्य	
नक्सा पास	११२.५००
राजस्व बाँडफाँडः	
राजस्व बाँडफाँड प्राप्ति ९० (विचूत रोयल्टी/९गां, गिर्दी, वालूवा / सवारी रोयल्टी)	८०००.०००
राजस्व बाँडफाँड हस्तान्तरण ९०	
अन्य आय:	
साविक स्थानीय निकायबाट हस्तान्तरण भई प्राप्त रकम	
बेरुजु असुली	
गत वर्षिको बैंक मौज्दात (विचूत रोयल्टी रकम सहित)	७४४७.४९२
अन्तर सरकारी वित्तीय हस्तान्तरणः	
नेपाल सरकारबाट प्राप्त अनुदानः	
वित्तीय समानीकरण अनुदान	१३३०९०.०००

सशर्त अनुदान		१०३९७७.०००
सशर्त अनुदान(बैकल्पिक उर्जा प्रवर्द्धन केन्द्रवाद सौर्य सडक बत्ती)		१७००.०००
समपूरक अनुदान		
विशेष अनुदान		
प्रदेश सरकारबाट प्राप्त अनुदानः		
वित्तीय समानीकरण अनुदान		
सशर्त अनुदान		
समपूरक अनुदान		
विशेष अनुदान		
अन्य स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदानः		
सशर्त अनुदान		
समपूरक अनुदान		
विशेष अनुदान		
जनसहभागिता:		
नगद सहभागिता		
श्रम तथा वस्तुगत सहायता		
जम्मा		२५५१९७.२९२

नोट (राजस्वका शिर्षकहरू नेपाल सरकारले तोके बमोजिम हुनेछ । स्थानीय तहका राजस्व शिर्षकहरू नतोकिएसम्म यसै बमोजिम गर्ने ।

आ.व. ०७४/०७५ को आन्तरिक आय रकमको विनियोजन

रकम रु. हजारमा

	०७४/७५ को अनुमानित आन्तरिक आय रकम रु.	खर्चको विवरण	खर्चको बाडँफाँड	
			चालू खर्च	पुजिगत खर्च
१	₹९८८००	कर्मचारी तथा पदाधिकारीहरुको प्रोत्साहन तथा स्थानीय स्तरमा अनुगमन खर्च	७३२८००	
२		विद्युत स्थिलपोल विपन्न परिवारलाई मिटर बक्स र तार वितरण		२७५००००
३		सवारी साधन FWD जीप खरिद		५५००१०००
जम्मा			७३२८००	८२५००००

विषयगत क्षेत्रगत प्रस्तावित बजेट विनियोजन

सि नं	विषयगत क्षेत्र	प्रस्तावित प्रतिशत	अनुमानित रकम रु	कैफियत
१	आर्थिक विकास समिति		१३,११७,२००।००	
२	सामाजिक विकास समिति		२,१५,३५,०००।००	
३	पुर्वाधार विकास समिति		५,२०,३०,०००।	
४	बातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन समिति		३,१७०,०००।००	
५	संस्थागत विकास तथा सेवा प्रवाह समिति		६।।५,०००।००	
६	वित्तीय व्यवस्थापन तथा सुशासन समिति		५००,०००।००	
विषयक्षेत्रगत सार्वजनिक निर्माण जम्मा खर्च			९६४६७२००।००	

निश्चित अनुदानबाट आ.व. २०७४/०७५ का लागि प्रस्तावित चालु खर्च बजेट विनियोजन

सि नं	विवरण	तलब	ग्रेड	क सं कोष थप	स्था. भत्ता	महँगी भत्ता	बीमा	मासिक खर्च/दर	पोशाक खर्च	संख्या	महिना पटक	वार्षिक कुल खर्च	
गाउँपालिका पदाधिकारी तर्फ													
१	अध्यक्ष												
२	उपाध्यक्ष												
३	वडा अध्यक्ष												
४	अन्य भत्ता (गाउँसभा बैठक)							१,५००		४४	८	५२८,०००	
५	अन्य भत्ता (कायापालिका बैठक)							१,५००		२०	१२	३६०,०००	
६	अन्य भत्ता(विषयगत समिति बैठक)							१,५००		६५६	२	१०८,०००	
७	अन्य भत्ता(योजना, राजस्व, मार्गदर्शन र घरभाडा निर्धारण समिति बैठक)							१,५००				१४०,०००	
गाउँपालिका पदाधिकारी तर्फको जम्मा खर्च												१,१३६,०००	
वडा कार्यालय पदाधिकारी तर्फ													
१	अन्य भत्ता (वडा समिति बैठक)							१,५००		७५७	२४	१,७६४,०००	
वडा कार्यालय पदाधिकारीतर्फ जम्मा खर्च												ज.ठट्ठद, ४४	
गाउँपालिका कर्मचारी तर्फ र कार्यालय सञ्चालन													
१	अधिकृत स्तर	३०,५००	४,०६८	६,९१४	१,३५०	१,०००	४००	४४,२३२	७,५००	३	१३	२,०१७,५४८	
२	नायव सुव्या	२३,५००	३,१३२	५,३२६	९५०	१,०००	४००	३४,३०८	७,५००	४	१३	२,१७४,०९६	
३	का.सहयोगी (अन्य सेवा सुल्क)								१२,०००		२	१३	३१२,०००
४	पानी तथा विजुली											१८०,०००	
५	संचार											५२२,०००	
६	इर भाटा											१,१२५,०००	
७	अन्य भाटा											५७०,०००	
८	इन्धन											३२०,०००	
९	संचालन तथा मर्मत संभार											२८०,०००	
१०	विमा											६०,०००	
११	कार्यालय संचालन सम्बन्धी											१,९५५,०००	
१२	अन्य इन्धन											१४०,०००	
१३	सेवा र परामर्श											९७०,०००	
१४	सीपविकास र जनचेतनातालिमतथागो											५००,०००	
१५	कर्मचारी तालिम											१००,०००	
१६	अनुगमन मुल्यांकन / कर्मचारी प्रोत्साहन											१,५३२,८००	
१७	भ्रमा खर्च											४,००,०००	

सि नं	विवरण	तलब	ग्रेड	क सं कोष थप	स्था. भत्ता	महँगी भत्ता	बीमा	मासिक खर्च/दर	पोशाक खर्च	संख्या	महिना पटक	वार्षिक कुल खर्च
१८	विविध खर्च											१,०२१,२००
गाउँपालिका कर्मचारी र कार्यालय सञ्चालनतर्फ जम्मा खर्च												१८,३७९,५६४१०
वडा कार्यालय कर्मचारी र कार्यालय सञ्चालन तर्फ												
	कर्मचारी तर्फ											
१	नायव सूच्वा	२३,५००	३,१३२	५,३२६	९५०	१,०००	४००	३४,३०८	७,५००	१	१३	४५३,५०४
२	खरिदार	२२,१७०	२,९५६	५,०२६	८३०	१,०००	४००	३२,३८२	७,५००	६	१३	२,५७०,७९६
३	का.सहायक (अन्य सेवा शुल्क)							१३०००	७,५००	४	१३	७७,०००
४	का.स. स्थायी	१६,२२५	१,६२०	३,५७०		१,०००		२२,४१५	७,५००	१	१३	२९८,८९५
५	का.स.सेवा करार (अन्य सेवा शुल्क)							१२,०००		४	१३	६२४,०००
६	स्वास्थ्य तर्फसेवा करार(अन्यसेवा शुल्क)							४५,०००				५८५,०००
७	संचार							२५,०००		७		१७५,०००
८	कार्यालय संचालन							१२०,०००		७		८४०,०००
९	इन्धन							२५,०००		७		१७५,०००
१०	मर्मत संभार							२५,०००		७		१७५,०००
११	अनुगमन मूल्यांकन तथा भ्रमा							१००,०००		७		७००,०००
१२	विविध खर्च							६०,०००		७		४२०,०००
वडा कार्यालय कर्मचारी र कार्यालय सञ्चालनतर्फ जम्मा खर्च												७,७८८,९९५१०
गाउँपालिका तर्फको चालु खर्च जम्मा												१८,३७९,५६४१०
गाउँपालिका र वडा कार्यालयको जम्मा चालु खर्च												२९,०६७,७५९१०

आ.व. ०७४/७५ को शीर्षकगत चालु खर्च बजेट विनियोजन

बजेट उपशीर्षक :					
खर्च संकेत	खर्च शीर्षक	नेपाल सरकार	बैदेशिक अनुदान	बैदेशिक ऋण	जम्मा
१	२	३	४	५	६
२११११	तलब	६,१००,०००।००			६,१००,०००।००
२१११२	स्थानीय भत्ता	१६६,८०।००			१६६,८०।००
२१११३	महगी भत्ता	१९०,००।००			१९०,००।००
२१११९	अन्य भत्ता	३,०००,००।००			३,०००,००।००
२११२१	पोशाक	१८७,५०।००			१८७,५०।००
२११२३	औषधी उपचार खर्च				
२२१११	पानी तथा विजुली	१८०,००।००			१८०,००।००
२२११२	संचार महसूल	६९७,००।००			६९७,००।००
२२१२१	इर भादा	१,१२५,००।००			१,१२५,००।००
२२१२२	अन्य भादा	५७०,००।००			५७०,००।००
२२१११	इन्धन	४९५,००।००			४९५,००।००
२२११२	संचालन तथा मर्मत संभार	४५५,००।००			४५५,००।००
२२११३	बीमा	६०,००।००			६०,००।००
२२१११	कार्यालय सम्बन्धी खर्च	२,७९५,००।००			२,७९५,००।००
२२११४	अन्य इन्धन	१४०,००।००			१४०,००।००
२२४११	सेवा र परामर्श खर्च	९७०,००।००			९७०,००।००
२२४१२	अन्य सेवा शुल्क (स्वास्थ्यका वर्धिड, अहेव र भ्याक्सीनेहर रु ठ, एण्णा समेत)	३,०००,००।००			३,०००,००।००
२२५१२	सीप विकास र जनचेतना तालिम तथा गोष्ठी सम्बन्धी खर्च	५००,००।००			५००,००।००
२२५११	कर्मचारी तालिम	१००,००।००			१००,००।००
२२५२२	अन्य कार्यक्रम (क.प्रोत्सहन भत्ता)	७३२,००।००			७३२,००।००
२२६११	अनुगमन मूल्यांकन	८००,००।००			८००,००।००
२२६१२	भ्रमा खर्च	५,३००,००।००			५,३००,००।००
२२७११	विविध खर्च	१,४४१,२००।००			१,४४१,२००।००
२२९११	भैपरी आउने चालु खर्च	६३,२५९।००			६३,२५९।००
जम्मा		२९,०६७,७५९।००			२९,०६७,७५९।००

आ.व. ०७४/७५ को वित्तिय समानीकरण पूँजिगत तर्फको कन्टेन्जेन्सी रकम विनियोजन

बजेट उपशीर्षक:

आ.व. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

सि.नं.	खर्च शीर्षक	चालु बर्षको बजेट बाडफाडा
१	विविध खर्च	९५००००१००
२	योजना तर्जुमा देखि अधिवेशन तयारीमा खटिएका पदाधिकारी र कर्मचारीहरुको भत्ता तथा पारिश्रमिक सुविधा	२०००००१००
३	प्रथम अधिवेशनबाट पारित वजेट, निति तथा योजना, कार्यक्रम समावेश पुस्तक प्रकाशन	९०००००१००
४	इन्धन सवारी साधन	४०००००१००
५	फर्निचर तथा फर्निसिङ स्वै प्रकारका	७७००००१००
६	मेशीनरी औजार	८८००००१००
७	अतिथि सत्कार भैपरी खर्च/विविध	१६७००१००
८	पदाधिकारी तथा कर्मचारी अनुगमन खर्च/ दैनिक भ्रमण भत्ता	६०००००१००
९	पदाधिकारी तथा कर्मचारी अनुगमन तथा प्रोत्साहन भत्ता	
१०	उपभोक्ता समितिहरुलाई अभिमूखीकरण खर्च	
११	सार्वजनिक सुनुवाई तथा सामाजिक परीक्षण खर्च	१२५०००१००
१२	सवारी साधन (अन्य भाडा)	६०००००१००
	जम्मा	३९९२७००१००

आ.व. २०७४/०७५ क्षेत्रगत व्यय अनुमान

सि नं	खर्च शीर्षक	प्रस्तावित व्यय रु	कैफियत
१	भवन निर्माण तथा मर्मत संभार	६८८५०००१००	
२	गाउँ-पालिकामा सोलार जोदान	१२०००००१००	
३	फर्निचर तथा फर्निसिङ	७७००००१००	
४	सवारी साधन	१,०००,०००१०	
५	मेशीनरी औजार	८,८०,०००१०	
६	सार्वजनिक निर्माण	८३६७२००१००	
७	पुजिगत अनुसन्धान तथा परामर्श	९७०,०००१०	
८	म्याचिंग फण्ड	३८,०२८००	
९	विपद व्यवस्थापन	८२४,८००१०	
१०	भिलेज प्रोफाईल	१,०००,०००१०	
११	जगेडा कोष	२,०००,०००१०	
१२	लक्षित समुह कार्यक्रम	६१,१५,०००१०	
	कन्टेन्जेन्सी (आन्तरिक समेत)	४,१४६,८०१०	

आ.व. २०७४/०७५ को वार्षिक विकास कार्यक्रम

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने	विनियोजित रकम	कैफियत
---------	------------------------	------------------	---------------	--------

आ.व. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

		स्थान/वडा		
	क) विविध			
१	समपुरक कोष (पश्चिम नेपाल ग्रामीण खानेपानी तथा सरसफाई तर्फ रु ११,५०,०००। सहित)	गाउँपालिका स्तरीय	३८०२६००।००	
२	गाउँपालिका बस्तुचित्र	गाउँपालिका स्तरीय	१००००००।००	
३	गाउँपालिका सोलार प्रणाली जडान	गाउँपालिका स्तरीय	१२०००००।००	
४	विपद व्यवस्थापन	गाउँपालिका स्तरीय	८२४८०।००	
५	भैपरी कार्यक्रम/मर्मत/विविध	गाउँपालिका स्तरीय	२००००००।००	
जम्मा			८८२७६०।००	

१. आर्थिक विकास

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	हाते ट्याक्टर खरीद दमाई टोल हर्मिचौर	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००।००	
२	दुर्गा भगवती सुन्तला जात नर्सरी अर्वेनी	२	२०००००।००	
३	सामुहिक तरकारी खेति	१	२०००००।००	
४	तरकारी खेती टनेल वितरण कार्यक्रम	३	१८००००।००	
५	बाखा पालन खोर सुधार कार्यक्रम	२	९०००।००	
६	डालेघास नर्सरी	३	१८००००।००	
७	डालेघास नर्सरी उर्लेनी	६	१८००००।००	
८	अण्डा उत्पादन गर्न लेस कुखुरापालन	५	९०००।००	
९	छहरा खोला पिकनिक स्पोर्ट	५	१३५०००।००	
१०	टनेल तथा उन्नत विउ विजन	५	९०००।००	
११	बंगुर पालन कार्यक्रम	५	९०००।००	
१२	धुवाखोला होमस्टे संचालन	७	९००००।००	
१३	पातल पिकनिक स्पोर्ट	७	२७०००।००	
जम्मा			२७०५०००।००	

क) कृषि विकास तर्फ

आ.व. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम रु.	कैफियत
सहकारी साना सिंचाइ				
१	डाँडाखर्क कुलो मर्मत दिहिन	१	१०००००१००	
२	काहुङ्कुलो सिंचाइ योजना	२	१०००००१००	
३	मान्धरा सिंचाइ योजना स्कुलसम्म	२	१०००००१००	
४	कोखे सिंचाइ योजना	६	१०००००१००	
५	विर्ता कुलो	१	१४००००१००	
			जम्मा	५,४०,०००१००
बालिविकास कार्यक्रम				
१	मकै सिमी खेती तुथुम भर्दालकोटि	१	३४५०००१००	
२	च्याउ खेती	गाउँपालिका स्तरीय	५५०००१००	
			जम्मा	४,००,०००१००
बागबानी विकास कार्यक्रम				
१	सेलार स्टोर निर्माण	३	५०००००१००	
२	सेलार स्टोर व्यवस्थापन	३	५००००१००	
३	हाते ट्याक्टर खरीद ५० प्रतिशत अनुदान	गाउँपालिका स्तरीय	९४५०००१००	
४	बागबानी कार्यक्रम (पूर्तिघाट)	४	५०००००१००	
५	तरकारी खेती (भुर्टुङ्ग)	७	३२८०००१००	
			जम्मा	२३,२३,०००१००
आलु तरकारी खेती तथा मसला बाली कार्यक्रम				
१	आलु तरकारी खेती	५	१२००००१००	
२	बलिलेख अँलेची उत्पादक कृषक समूह (लुडखानी)	६	१०००००१००	
३	तरकारी किट वितरण	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००१००	
४	सुन्तला कागती खेती तल्लो कोरड़	८	५००००१००	
५	अनुगमन खर्च	गाउँपालिका स्तरीय	३८०००१००	
			जम्मा	४,०८,०००१००
माटो परिष्कण सेवा सुधार				
प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण कार्यक्रम				
१	धान खेती (अर्वेनी)	२	५०००००१००	
२	सुन्तला कागती लिचि विरुवा वितरण	३	४०००००१००	
३	फलफूल तरकारी खेती उर्लेनी वरल्वा	६	४०००००१००	
			जम्मा	१३,००,०००१००
कृषि प्रसार कार्यक्रम				
१	मौरीघार ५० प्रतिशत अनुदान	गाउँपालिका स्तरीय/अर्वेनी	४६००००१००	

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम रु.	कैफियत
२	भूकुटी महिला समुह	१	३०००००१००	
३	सुन्तला जात विरुवा खरिद	५	३०००००१००	
४	सुन्तला जात विरुवा खरिद	७	३०००००१००	
५	चिउरे देउराली पोखरी	१	१०००००१००	
६	पलास्टीक पोखरी निर्माण	१	१०००००१००	
७	कालिगण्डकी फलफुल तथा तरकारी खेती	१	१०००००१००	
८	लक्ष्मीमति फार्म	२	१०००००१००	
९	अनुगमन खर्च	गाउँपालिका स्तरीय	३१००१००	
		जम्मा	१७,११,०००१००	
		कुल जम्मा	६८५६००१००	

ख) पशु विकास तर्फ

पशु विकास सेवा कार्यक्रम

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	भेटनरी सम्बन्धी सामग्री खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	१,८५,०००१००	
२	व्यावसायिक गाई भैंसी पालन	गाउँपालिका स्तरीय	६,००,०००१००	
३	व्यवसायिक रूपमा लेस कुखुरा पालन	५	६,००,०००१००	
४	बाखा तथा बङ्गुर पालन खोर सुधार	गाउँपालिका स्तरीय	७,०५,०००१००	
५	पशुपालक कृषकलाई तालिम	गाउँपालिका स्तरीय	२,९९,०००१००	
६	विपन्न वर्गलाई अनुदान तथा भिटामिन वितरण	गाउँपालिका स्तरीय	१,४९,०००१००	
		जम्मा	२५,३०,०००१००	

पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	मासु पसल तथा डेरी पसल अनुगमन	गाउँपालिका स्तरीय	३०,०००१००	
२	खोप अनुगमन	गाउँपालिका स्तरीय	१५,०००१००	
		जम्मा	४५,०००१००	

पशु आहार सेवा कार्यक्रम

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	रेप्का धाम घाँस	१	४३,०००१००	
२	हिंउँदे घाँस	गाउँपालिका स्तरीय	७२,०००१००	
३	वर्षे घाँस तथा अनुगमन	गाउँपालिका स्तरीय	५७,०७०१००	
		जम्मा	१७२,०७०१००	

पशु सेवा प्रसार कार्यक्रम

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	कृत्रिम गर्भाधारण उपकरण खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	२,९०,०००।००	
२	पशु उपचार सेवा	गाउँपालिका स्तरीय	१,२०,०००।००	
३	औजार तथा अन्य सामान खरिद तथा अनुगमन	गाउँपालिका स्तरीय	१८५,०००।००	
४	इन्धन, कार्यालय सामान, सञ्चार, भ्रमण खर्च आदि	गाउँपालिका स्तरीय	२,१४,१३०।००	
जम्मा			८०९,१३०।००	

२. सामाजिक विकास

क) शिक्षा

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	बालविकास स.का.हरुको क्षमता विकास (मण्टेश्वरी तालिम)	गाउँपालिका स्तरीय	५६००००।००	
२	विद्यालयको कार्यसम्पादन परीक्षण तथा नमूना विद्यालय छनोट तथा पुरस्कार	गाउँपालिका स्तरीय	२५००००।००	
३	शिक्षक तालिम तथा नमुना विद्यालय अवलोकन भ्रमण	गाउँपालिका स्तरीय	४०००००।००	
४	प्र.अ.बैठक तथा कार्यशाला सञ्चालन	गाउँपालिका स्तरीय	१५००००।००	
५	अभिभावक शिक्षा कार्यक्रम	गाउँपालिका स्तरीय	१७००००।००	
६	सिकाइ उपलब्धी परीक्षण	गाउँपालिका स्तरीय	१५००००।००	
७	विषयगत शिक्षक कार्यशाला गोष्ठी	गाउँपालिका स्तरीय	१२००००।००	
८	गाउँपालिका स्तरीय शैक्षिक प्रोफाईल निर्माण	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००।००	
९	देवलपुर निमावी पछाडी वाल नि.		१८००००।००	
१०	देउराली मा.वि. खेलमैदान	१	२७००००।००	
११	हर्मीचौर मा.वि. मर्मत सम्भार तारवार	१	१८००००।००	
१२	भैरवपुर प्रा.वि. मर्मत	२	९००००।००	
१३	ज्ञानोदय प्रा.वि. अर्वेनी	२	१५००००।००	
१४	जिवनोद्धार मा.वि.रङ्गरोगन तथा सरसफाई	४	१५००००।००	
१५	उर्लेनी प्रा.वि मर्मत सम्भार	६	१८००००।००	
१६	रम्फै/मरिम वाल शिक्षा	६	१२००००।००	
१७	हिल सरस्वती प्रा.वि. वाल निर्माण	७	९००००।००	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१८	शिव प्रा.वि. नेटा फर्निचर निर्माण	७	९००००१००	
१९	प्रारम्भिक निमावि भुतुङ्ग वाल नि.	७	९००००१००	
	जम्मा		३५९०००१००	

ख) स्वास्थ्य

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	औषधी खरिद स्वास्थ्य संस्था र गाउँघर क्लिनिकको लागि	गाउँपालिका स्तरीय	१००००००१००	
२	पाठेघरको मुखको क्यान्सर परीक्षण क्याम्प सञ्चालन	गाउँपालिका स्तरीय	६००००१००	
३	पोषण कार्यक्रम सञ्चालन	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
४	शिविर सञ्चालन	गाउँपालिका स्तरीय	२४००००१००	
५	स्वास्थ्य संस्था र गाउँघर क्लिनिकलाई वि.पी.सेट, तौल मेशिन र औजार खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	२५००००१००	
६	वथिङ्ग सेन्टरलाई सोलर, अटोक्लेम, पेरीलाईट, हिटर, खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००१००	
७	इमर्जेन्सी फन्ड	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००१००	
८	महामारी प्रकोप व्यवस्थापन	गाउँपालिका स्तरीय	५००००१००	
९	एन्टि रेविज भ्याक्सिसड खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	२००००१००	
१०	रेकडिङ्ग रिपोटिङ्ग आनसाईड कोचिङ्ग	गाउँपालिका स्तरीय	३००००१००	
११	आयुर्वेद संस्था सुदृढिकरण / सबै आयुर्वेद सम्बन्धी प्रवर्द्धनात्मक र औषधी खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	४०००००१००	
१२	हेल्पोष्ट मर्मत सम्भार	१	९००००१००	
	जम्मा		२५४००००१००	

ग) खानेपानी तथा सरसफाई

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	डाँडाडाँडा खानेपानी योजना	१	९०००१००	
२	धुसनी बसेनी खानेपानी योजना	१	९०००१००	
३	खमारे पोखरी निर्माण	१	९०००१००	
४	अर्फोक पोखरी निर्माण	१	४५०००१००	
५	हर्मिंचौर अर्फोक खानेपानी योजना	१	१८०००१००	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
६	दिहिङ खानेपानी योजना	ज़	ज़डण्णण्ण	
७	टोलादि पोखरी सफाई मर्मत	ज़	ढण्णण्ण	
८	नयाँ कुलो बाँध खा.पा. योजना मर्मत	ज़	ढण्णण्ण	
९	धोन्द्रे मुहान खानेपानी योजना मर्मत	ज़	ज़डण्णण्ण	
१०	बकेवा खानेपानी योजना	ज़	ज़डण्णण्ण	
११	तुथुड पोखरी निर्माण	ज़	दठण्णण्ण	
१२	गिदुवा खानेपानी योजना	ज़	दण्णण्ण	
१३	हर्मिचौर खानेपानी योजना हर्मिचौर २,३,४,५	ज़	दण्णण्ण	
१४	तुसारे सम्मो खानेपानी योजना मर्मत	द	ज़डण्णण्ण	
१५	मालागिरी तल्लोमुल खानेपानी योजना	द	ढण्णण्ण	
१६	चप्रादी खानेपानी योजना	द	ढण्णण्ण	
१७	सातमुरे पोखरी तारजाली	द	ढण्णण्ण	
१८	थुम्का खानेपानी योजना	द	ढण्णण्ण	
१९	ढावा सानाचौर खानेपानी योजना	द	ढण्णण्ण	
२०	खयरफेद खानेपानी योजना (राक्से)	द	ढण्णण्ण	
२१	तातोपानी ठुलाचौर खानेपानी योजना ७ (टंकी निर्माण)	द	दण्णण्ण	
२२	ठुलापधेरा खानेपानी योजना दभौखानी	द	ढण्णण्ण	
२३	सातमुरे दमार खानेपानी योजना(साविक ४)	द	दण्णण्ण	
२४	अर्वेनी विसौना दलित वस्ती खानेपान योजना	द	दण्णण्ण	
२५	लम्सराङ्ग खानेपानी योजना (६,८,९)	घ	दठण्णण्ण	
२६	पधेरागैरा खानेपानी योजना	घ	ढण्णण्ण	
२७	छाप खानेपानी योजना मर्मत साविक ५ नं वडा	घ	ढण्णण्ण	
२८	भ्यूखानी मठ खानेपानी योजना	घ	दछण्णण्ण	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
२९	डाडलिङ खानेपानी योजना	४	९००००१००	
३०	डाडा चेम्बर देखि बकेडसम्म खानेपानी मर्मत	४	९००००१००	
३१	लप्रतुङ्ग बाटोमुनी खानेपानी योजना मर्मत	४	९००००१००	
३२	जोखुम तल्लोटोल खानेपानी टंकी निर्माण	४	१८००००१००	
३३	तारेपहरा खानेपानी टंकी मर्मत	४	९००००१००	
३४	सिरेनी दमार खोत्रोक खानेपानी मर्मत	४	९००००१००	
३५	बेलबुटा खानेपानी योजना	४	९००००१००	
३६	बारखोला लुङ्गिरुङ्ग खानेपानी यो.	५	५०००००१००	
३७	लम्करा पधेरा व्यवस्थापन	५	९००००१००	
३८	रम्फै खानेपानी योजना (दलित बस्ति)	६	२०००००१००	
३९	तुसारे खानेपानी योजना	६	९००००१००	
४०	दमार पोखरी निर्माण	६	१८००००१००	
४१	चापाखोर खानेपानी ट्याइकी निर्माण	६	१८००००१००	
४२	बरल्वा खानेपानी योजना	६	७२००००१००	
४३	ठुटे पिपल भुर्तुङ्ग पोखरी निर्माण	७	९००००१००	
४४	सुनभाक्री साजनकोट खानेपानी योजना	७	२०००००१००	
४५	पातल जुकेपानी ढाब खानेपानी योजना	७	९००००१००	
४६	भुर्तुङ्ग थोत्रावारी खानेपानी योजना	७	९००००१००	
४७	खस्कोट खानेपानी योजना	७	२००००००१००	
४८	ढाडा अमराई खानेपानी योजना	७	२०००००१००	
४९	सार्वजनिक शौचालय निर्माण	७	२७००००१००	
जम्मा			९८९५०००१००	

घ) संस्कृति प्रवर्द्धन

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति, पर्व (तीज, दीपावली तथा विभिन्न पर्व समेत)	गाउँपालिका स्तरीय	१७००००१००	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
२	गुठी जग्गा अनुदान कोष स्थापना (वडा नं. ३ बेल्टारीमा)	३	४०००००१००	
३	ल्होसार सहयोग फाल्तुण १५ अमराई	७	१०००००१००	
४	ल्होसार सहयोग धुँवाखोला	७	१०००००१००	
५	लक्ष्मीनारायण मन्दिर निर्माण	६	५०००००१००	
६	दक्ष प्रजापति क्षेत्र पूर्वाधार विकास	४	४०००००१००	
७	पञ्चेवाजा संरक्षण	१	९००००१००	
८	रेप्का मन्दिरमा पौवा निर्माण	१	९००००१००	
९	माइको मन्दिर मर्मत (परियार वस्ती)	१	९००००१००	
१०	राधाकृष्ण मन्दिर निर्माण	२	२७००००१००	
११	विश्वकर्मा मन्दिर निर्माण (भएकोट आरनथान)	२	९००००१००	
१२	मारुनी ठूलो नाच समुह	२	९००००१००	
१३	निगारे पञ्चेवाजा संरक्षण का.	२	९००००१००	
१४	भषाहा मन्दिर निर्माण लम्सराड	३	१८००००१००	
१५	शिवालय मन्दिर मर्मत कनौटा बेल्टारी	३	९००००१००	
१६	सिद्धवावा मन्दिर मर्मत जयखानी छाप	३	१८००००१००	
१७	राधाकृष्ण मन्दिर मर्मत सम्हार	४	१८००००१००	
१८	रानीखर्क माई मन्दिर मर्मत	४	९००००१००	
१९	जनचेतना युवा क्लब साँ.सं.	४	९००००१००	
२०	जोखुम देविकोट मन्दिर मर्मत तारवार	४	१८००००१००	
२१	गणेश मन्दिर मर्मत सम्हार	४	९००००१००	
२२	दुर्गा मन्दिर मर्मत डाँडा	४	१५००००१००	
२३	पौष पञ्चे कार्यक्रम लप्रतुड	४	१०००००१००	
२४	जोखुमकोट मन्दिरको लागी बाजा खरिद	४	५००००१००	
२५	विष्णु मन्दिर चालिसे व्यवस्थापन	५	९००००१००	
२६	शिव मन्दिर निर्माण	५	१३५०००१००	

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
२७	लितुड कोटघर मञ्च व्यवस्थापन	५	१३५०००१००	
२८	भगवती मन्दिर निर्माण	५	९००००१००	
२९	नौमति बाजा लाखेनाच नचरी र नड्गेनाच संरक्षण	५	९००००१००	
३०	शिवालय मन्दिर लुडखानी	६	१८००००१००	
३१	देवि मन्दिर तोलाकोट	६	१८००००१००	
३२	सिद्धवावा मन्दिर	६	१८००००१००	
३३	डाँडा दुर्गा मन्दिर	६	२०००००१००	
३४	तमे शिवालय मन्दिर	७	९००००१००	
३५	भुर्टुड्ग शिवालय मन्दिर	७	९००००१००	
३६	दुर्गा मन्दिर नयाँगाउँ	७	९००००१००	
३७	ओदानेकोट मन्दिर छिस	७	९००००१००	
३८	नौमति बाजा र पोशाक कार्यक्रम	७	९००००१००	
जम्मा			५५९००००१००	

३. पूर्वाधार विकास

क) सडक (मोटरबाटो)

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	कालिगण्डकी करिडोरमा पहिरो पन्छाउने तथा सफा गर्ने (१-२ नं. वडा सम्म, वर्षातको समयको)	गाउँपालिका स्तरीय	५०००००१००	
२	कालिगण्डकी करिडोरमा पहिरो पन्छाउने तथा सफा गर्ने (३-४ नं. वडासम्म वर्षातको समयको	गाउँपालिका स्तरीय	५०००००१००	
३	कालिगण्डकी करिडोर सगै रहेको विभिन्न वडामा पहिरो पन्छाउने तथा वाटो सफाई गर्ने	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००१००	
४	गलासी श्रीकोट तोलादि भर्दालकोट तुथुम गिदुवा मोटरबाटो	१	२७००००१००	
५	बकेवा मोटरबाटो	१	७२००००१००	
६	हर्मिचौर भर्दालकोट तुथुम मोटरबाटो	१	१८०००००१००	
७	शिव सडक दिहिङ्ग गिदुवा ओखरभञ्याङ्ग मोटरबाटो	१	७०००००१००	
८	हर्मिचौर देउराली मोटरबाटो	१	९००००१००	
९	एकिनास तल्लापोखरा मोटरबाटो	१	४५००००१००	
१०	लामडाँडा छ्वाडी च्युरेक बान्द्रे मोटरबाटो	१	२७००००१००	

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
११	पिपलमुनी कोलपाटा मोटरबाटो (मोटरबाइक बाटो)	ज़	ज्ञान्यान्यान्य	
१२	फरिन डाँडा बाटो बचाउ	ज़	ठ्क्कान्यान्य	
१३	पखेरा मोटरबाटो	ज़	द्यान्यान्यान्य	
१४	राक्से दभौखानी विसौना भएकोट देउराली मोटरबाटो	द	द्यान्यान्यान्य	
१५	बोझा लामडाँडा ढवादी थोटनेरी भएकोट विसौना मोटरबाटो	द	जड्यान्यान्यान्य	
१६	सेतिवेनी सिम्टा आँपेखोला भञ्ज्याङ्ग मोटरबाटो	द	द्यान्यान्य	
१७	भएकोट माझथर आरनटोल थापाथर मोटरबाटो	द	घट्यान्यान्य	
१८	दभौखानी निगारे मोटरबाटो	द	द्यान्यान्यान्य	
१९	सेतिवेनी सानाचौर पिपलडाडा ढाव कालिका मोटरबाटो	द	द्यान्यान्यान्य	
२०	मुलपानी मोटरबाटो योजना	घ	द्यान्यान्य	
२१	बेल्टारी सिद्धवाबा जयखानी ओखरभञ्ज्याङ्ग मोटरबाटो योजना	घ	जड्यान्यान्यान्य	
२२	पूर्तिघाट मठ भ्युखानी लम्सराङ्ग मोटरबाटो योजना	घ	द्यान्यान्य	
२३	पानीगैरा सत्यवती मोटरबाटो योजना	घ	द्यान्यान्यान्य	
२४	लम्सराङ्ग चौका डाँडा थोक रिङ्गरोड मोटरबाटो	घ	द्यान्यान्य	
२५	उषाको घरसम्म मोटरबाटो	द्व	द्यान्यान्य	
२६	पूर्तिघाट बजार भित्र रिङ्गरोड	द्व	घट्यान्यान्य	
२७	पूर्तिघाट भाङ्खर्क सिरेनी मोटरबाटो	द्व	ड्ज्ञान्यान्यान्य	
२८	पूर्तिघाट फुर्से मोटरबाटो	द्व	ड्ज्ञान्यान्यान्य	
२९	पूर्तिघाट तल्लोडाँडा उपल्लो डाँडा बसाढ मोटरबाटो	द्व	द्यान्यान्य	
३०	पूर्तिघाट वकेङ्ग लपरतुङ्ग छाहादी मोटरबाटो	द्व	ड्ज्ञान्यान्य	
३१	पोखरीपाटा तल्लोटोल मोटरबाटो	द्व	द्यान्यान्य	
३२	माइस्थान थाप्ले मोटरबाटो	छ	द्यान्यान्य	
३३	क्वाङ्ग बल्ली मोटरबाटो योजना	छ	द्यान्यान्य	
३४	चैया बनदुङ्गा गा.वि.स. भवन मोटरबाटो	छ	ड्ज्ञान्यान्य	

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
३५	रिनीगाउँ कल्छे धनसारबेसी मोटरबाटो योजना	५	३६००००।००	
३६	पोखराचौर उपल्लोगाउँ डाँडाबारी भेंडीखाल्टा मोटरबाटोयोजना	५	९००००।००	
३७	ज.क. उ.मा.वी. वास्तुङ्ग लुङ्गिङ्ग बतासे मो.बा.	५	९००००।००	
३८	छाहादि मल्लेङ्ग गढ्दे मोटरबाटो स्तरोन्तती	५	४५००००।००	
३९	फोक्सिङ्ग चैया लम्करा पुर्तिघाट मोटरबाटो स्तरोन्तती	५	९००००।००	
४०	नि.मा.वि. लुङ्गिङ्गाँडा बसाढ सुख्खा पोखरी मोटरबाटो	५	१८००००।००	
४१	पुर्तिघाट फोक्सिङ्ग मो.बा. (मुलबाटो) योजना	५	९००००।००	
४२	फोक्सिङ्ग देउराली फुर्सेडाँडा हुँदै केगेखोला मोटरबाटो	५	२२५०००।००	
४३	चालिसे मंगलस्थान हुँदै बतासे लुङ्गिङ्ग मोटरबाटो	५	१०८००००।००	
४४	खनियापाटा मोटरबाटो योजना	६	४५००००।००	
४५	सिंसार खमारीपाटा टापु चापाखोर मोटरबाटो	६	१८००००।००	
४६	तोलाकोट सपाङ्गदे तुपुङ्ग लेघा मोटरबाटो	६	९००००।००	
४७	घुमाउने तल्लोकोरेङ्ग छापचौर बरेङ्ग मोटरबाटो	६	४५००००।००	
४८	तुपुङ्ग मरिम लुङ्ग मोटरबाटो	६	१३५००००।००	
४९	उर्लेनी चापाखोर देउराली तोलाकोट मोटरबाटो	६	९००००।००	
५०	चापेफेरागैरा जुकेपानी मोटरबाटो	६	२७००००।००	
५१	बरल्वादेखि लास लैजाने मोटरबाटो	६	९००००।००	
५२	बरल्वा रम्फै सपाङ्गदे लुङ्ग मोटरबाटो	६	९००००।००	
५३	ओडारे दलित वस्ति मोटरबाटो	६	१०००००।००	
५४	दलित वस्ति मोटरबाटो	६	१०००००।००	
५५	सिंसार रुम्टा आवोटा पुरानो कोरेडबेसी कृषि सडक	६	१०००००।००	
५६	खसकोट हिले धुवाँखोला मोटरबाटो	७	१३५०००।००	
५७	सिद्धबाबा कालिलेख मन्दिर मोटरबाटो	७	३६००००।००	
५८	कायखोला भुर्तुङ्ग कराङ्गतुङ्ग सातदोबाटो मो.बा.	७	४५००००।००	
५९	त्रिवेणी छापचौर मोटरबाटो	७	४५००००।००	
६०	ढाव भुर्तुङ्ग तोलाकोट मोटरबाटो	७	४५००००।००	
६१	कायखोला छापचौर बरेङ्ग मोटरबाटो	७	४५००००।००	
६२	गिठाबोट किम्लापाटा मोटरबाटो	७	९००००।००	
६३	नेटा दानसिं मोटरबाटो	७	१८००००।००	

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
	जम्मा		२८५८००००१००	

ख) सडक (घोरेटो बाटो)

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	जीवनोद्धार मा.वि. निरको सर्व्यू खोलामा मानिस आवत जावत गोरेटो बाटो निर्माण	४	४००००१००	
२	अर्चले खोला पुल गोरेटोबाटो	७	१०००००१००	
३	एकिनास तल्लापोखरा पिपलडाँडा घो.बा.	१	९००००१००	
४	दलित बस्तीबाटो (फरिनडाँडा पिपलडाँडा सम्म घो.बा.)	१	९००००१००	
५	भएकोट भञ्ज्याङ्ग देउराली घो.बा.	२	९००००१००	
६	लम्सराङ्ग दमार गोरेटो बाटो निर्माण	३	१८००००१००	
७	जयखानी लम्सराङ्ग गोरेटो बाटो निर्माण	३	१८००००१००	
८	कुमाले देखि कालिगण्डकी घाट जोड्ने सिडीवाला घो.बा.	३	९००००१००	
९	वकेङ्ग देखि घुमाउने लास लैजाने गोरेटो बाटो	४	९००००१००	
१०	लपर्तुङ्ग देखि डाँडाको देविकोट जाने गोरेटो बा.	४	९००००१००	
११	लपर्तुङ्ग देखि घुमाउने लास लैजाने गोरेटो बाटो	४	१३५०००१००	
१२	पातिखोला बागखोर गोरेटो बाटो	४	१८००००१००	
१३	पारी बजारदेखि विश्रामस्थलदेखि स्कुलजाने घो.बा. मर्मत	४	९००००१००	
१४	चण्डी थान गोरेटो बाटो निर्माण	४	९००००१००	
१५	बदम पोखरा सरस्यूखोला लम्करा गोरेटो बाटो	४	१८००००१००	
१६	गोरेटोबाटो मर्मत लुङ्गदी मंगलस्थान र जोगीटोला	५	१८००००१००	
	जम्मा		१८९५०००१००	

ग) सिंचाइ

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	बुढो कुलो सिंचाइ योजना साविक हर्मिचौर ५	१	१८००००१००	
२	आँधीकुलो मर्मत योजना बारी सहित	१	१८००००१००	
३	छवादी खेत कान्छिकुलो सिंचाइ योजना	१	९००००१००	
४	छ. सय कुलो सिंचाइ योजना	१	१५००००१००	
६	माइली कुलो सिंचाइ योजना	२	१८००००१००	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
७	भञ्ज्याङ्ग कुलो तथा पोखरी मर्मत	२	१८००००१००	
८	नाङ्गे सिंचाइ कुलो मर्मत	२	९०००१००	
९	जेठी कुलो सिंचाइ योजना	२	३६०००१००	
१०	भएकोट माइली कुलो	२	१८०००१००	
११	द्यौलाकुलो मर्मत योजना राक्से	२	९०००१००	
१२	कोइराले सिंचाइ योजना	२	१८०००१००	
१३	सानाचौर सिंचाइ योजना	२	९०००१००	
१४	नौविसे सिंचाइ योजना बौर	२	४५०००१००	
१५	राक्से सिंचाइ योजना तल्लो/उपल्लो	२	४५०००१००	
१६	गैराखोला सिंचाइ योजना	२	२७०००१००	
१७	केरेनी खोला बालुवा सिंचाइ योजना	२	४५०००१००	
१८	ठाडो खेत सिंचाइ योजना	२	१८०००१००	
१९	नयाँ कुलो सिंचाइ मर्मत	२	३००००१००	
२२	जुके देखी ढाँण सम्मको कुलो मर्मत	२	१००००१००	
२३	बेल्टारी सिंचाइ योजना	३	९०००१००	
२४	आपखर्क सिंचाइ योजना	३	९०००१००	
२५	टांकर सिंचाइ योजना	३	९०००१००	
२६	मुलपानी उपल्लो कुलो सिंचाइ योजना	३	९०००१००	
२७	हास्मारी ओढारे सिंचाइ योजना	३	९०००१००	
२८	जोखुमचौर सिंचाइ योजना	४	५४०००१००	
२९	सिरेनी दमार सिंचाइ कुलो मर्मत	४	९०००१००	
३०	फुलवारी खेत सिंचाइ योजना	४	९०००१००	
३१	राम्चेढाँडा एकलुङ्ग सिंचाइ कुलो	५	९०००१००	
३२	साजबोट सिमले कुडापानी सिंचाइ योजना	५	१८०००१००	
३३	बाभापाटा सिंचाइकुलो मर्मत योजना	५	९०००१००	
३४	तुथुङ्गकुलो मर्मत योजना	५	९०००१००	
३५	ठूलदुङ्ग नेउहाट कुलो मर्मत योजना	५	९०००१००	
३६	पहरोमुनी देखि कागतिका रुख सिंचाइ/मगरकटेरी उपल्लो उलेनी	६	२७०००१००	
३७	सिमसार सिंचाइ (टंकी निर्माण) योजना तुपुङ्ग (ढाव)	६	१८०००१००	
३८	फुलवारी सिंचाइ योजना	६	९०००१००	
३९	खालीखोला सिंचाइ योजना	६	१८०००१००	
४०	तल्लोकुलो सिंचाइ योजना (खनियापाटा)	६	१८०००१००	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
४१	काँल्लो सिंचाइ योजना	६	१८००००१००	
४२	जिमीरे कुलो सिंचाइ योजना	६	१८००००१००	
४३	कोखेकुलो सिंचाइ योजना (तल्लो कोरेङ्ग)	६	१८००००१००	
४४	कपासे सिंचाइ योजना	६	१८००००१००	
४५	लेंगा सिंचाइ योजना	६	१८००००१००	
४६	पालुङ्गा सुमरा सिंचाइ योजना	६	१८००००१००	
४७	गाउँकुलो सिंचाइ योजना	६	१८००००१००	
४८	दिमकुलो सिंचाइ योजना	६	१९००००१००	
५०	कोरेडबेसी सिचाई योजना	६	१०००००१००	
५२	अर्जेन्टी छाप सिंचाइ योजना	७	९००००१००	
५३	चाउके सिंचाइ योजना	७	९००००१००	
५४	टुनीखोला छिपछिपे रधजे सिंचाइ कुलो	७	९००००१००	
५५	सेरेखोला गैरीखेत अमराई सिंचाइ योजना	७	१८००००१००	
५६	गैरी सिचाई योजना	७	२७००००१००	
५७	अमराई सिरान सिंचाइकुलो	७	९००००१००	
५८	तल्लाधाट आमडाँडा गब्दे सिंचाइ	७	९००००१००	
५९	ठुला पँधेरा नागा सिंचाइ योजना	७	९००००१००	
६०	अर्चले माजकुलो सिंचाइ योजना	७	९००००१००	
६१	नेटा पानीमिल सिंचाइकुलो मर्मत	७	९००००१००	
६२	दुङ्गेधारा डाढाँकोलोट सिचाई	७	९००००१००	
जम्मा			१५७००००१००	

घ) पुल कल्बट

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	केगेखोला कल्बट	५	१३५०००१००	
२	स्वामीकारुख कल्बट निर्माण	७	१८००००१००	
जम्मा			३१५०००१००	

ड) विद्युत

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	स्टील पोल खरिद फोक्सिङ्ग	५	१९०४४००१००	
२	विपन्न परिवारलाई विद्युत मिटर वक्स तथा तार खरिद	गाउँपालिका स्तरीय	३४५६००१००	
जम्मा			२२५०००१००	

छ) भवन तथा शहरी विकास

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	गाउँपालिका भवनमा पार्टिसन गर्ने कार्य	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
२	सामुदायिक भवन माझबारी भएकोट (म)	२	६३००००१००	
३	वडा कार्यालय भवन मर्मत	३	७२००००१००	
४	सामुदायिक भवन निर्माण लम्सराङ्ग	३	९००००१००	
५	आमासमुह सामुदायिक बैठक भवन निर्माण मुलपानी	३	९००००१००	
६	महिला भवन निर्माण	३	१८००००१००	
७	पोवा निर्माण (भाडखर्क गोरेटो बाटोमा)	४	१८००००१००	
८	छाहादि आमा समुह भवन निर्माण	४	७२००००१००	
९	पुर्तिघाट गण्डकीका पौवा निर्माण	४	१८००००१००	
१०	ठुलदुङ्गा मुनी पौवा निर्माण	४	१८००००१००	
११	उपल्लो ढाँडा आमा समुह भवन निर्माण	४	२७००००१००	
१२	प्रतिक्षालय निर्माण	५	१३५०००१००	
१३	लम्करा युवा समूह सामुदायिक भवन निर्माण	५	१०००००	
१४	जीवनज्योति महिला समुह च्युरीबोट भवन निर्माण	६	२७००००१००	
१५	लुम्बिनी युवा क्लब भवन निर्माण खमारिपाटा	६	४५००००१००	
१६	समाजसुधार महिला समुह खनियापाटा भवन निर्माण	६	१८००००१००	
१७	रम्फै युवा क्लब भवन निर्माण	६	१८००००१००	
१८	जनशक्ति युवा क्लब सापाइदे भवन नि.	६	१८००००१००	
१९	मगरसमाज भवन निर्माण तुपुड्ग	६	४५००००१००	
२०	वडा कार्यालय भवन मर्मत	६	२७००००१००	
२१	झिरवास आमा समुह भवन निर्माण र दुर्गा मन्दिर साजनकोट	७	९००००१००	
२२	सिद्धबाबा आमा समुह कम्पाउण्ड तथा भवन निर्माण	७	१८००००१००	
२३	कालिलेख आमा समुह भुर्तुङ्ग	७	९००००१००	
२४	नागरिक सचेतना केन्द्र भवन निर्माण	७	९००००१००	
२५	तमे आमासमुह भवन निर्माण	७	१८००००१००	
	संघर्ष युवा परिवार सामुदायिक भवन निर्माण हिले	७	२०००००१००	

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
२६	श्रृजना युवा क्लब भवन निर्माण पुरा गर्ने धुवाखोला	७	३०००००१००	
	जम्मा		६६८५०००१००	

ज) अन्य पूर्वाधार विकास

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	मुलपानी युवा खेल मैदान निर्माण	३	९००००१००	
२	युवा खेलमैदान निर्माण जयखानी साविक ४ नं. वडा	३	१८००००१००	
३	कालिगण्डकी पुल वारी रेलिङ्ग निर्माण	४	१३५०००१००	
४	तल्लो वकेङ्गको भलिवल मैदान निर्माण	४	९००००१००	
५	रानीखर्क युवा क्लब ग्राउन्ड निर्माण	४	१५००००१००	
६	उपल्लो डाँडा युवा समुह	४	१०००००१००	
७	चैया ग्राउण्ड निर्माण	५	१०००००	
८	क्लब सुधार कार्यक्रम	६	१०००००१००	
९	लेंगा ग्राउण्ड निर्माण	६	१००००००	
१०	थ्रि स्टार युवा क्लब खनियापाटा	६	२०००००१००	
११	तोलाकोट खेलकुद क्लब ग्राउन्ड निर्माण	६	४०००००१००	
१२	खेलमैदान निर्माण छापचौर	७	९०००१००	
	जम्मा		२७३५०००१००	

४. वातावरण तथा विपद् व्यवस्थापन

क्र.सं.	योजना / कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	फोक्सिङ्ग नर्सरी व्यवस्थापन भु-संरक्षण	५	१०००००१००	
२	सरसफाइ सामाग्रि-सवै औजार खरिद, फोहोरमैला व्यवस्थापन	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
३	भुस्याहा कुकुर व्यवस्थापन	गाउँपालिका स्तरीय	५०००१००	
४	बसपार्क (धारा, बिजुली, सा.शैचालय, ग्राविल गर्ने)	४	५०००००१००	
५	फोहोर फाल्ने ठाँउको व्यवस्थापन (त्यान्डफिल साईड)	४	४०००००१००	
६	सातविसे कुलो बाँध निर्माण	१	१०००००१००	
७	चप्रादी तटबन्ध फेदी पुछार	२	९०००१००	

८	डाँडा पारी पहिरो नियन्त्रण	२	१०००००१००	
९	जुकेखोला टटबन्ध ढाँण पुछार सम्म	२	१०००००१००	
१०	बाँधेखोला तटबन्ध निर्माण योजना	३	२७००००१००	
११	बनपाले भल पहिरो नियन्त्रण साबिक ८ नं.वडा	३	९००००१००	
१२	लुङ्गरङ्ग गैरा पहिरो नियन्त्रण	५	१८००००१००	
१३	लम्करा मुल कुलो बाँध निर्माण	५	४५००००१००	
१४	खोलाखेत पाँचमुरे बाँध निर्माण	५	९००००१००	
१५	ठाँटिको पहिरो नियन्त्रण	६	९००००१००	
१६	चिउरीबोट पहिरो नियन्त्रण (सरस्वती ढकालको घर संरक्षण)	६	९००००१००	
१७	तोलाकोट पहिरो रोकथाम (रमेश दमैको घर संरक्षण)	६	९००००१००	
१८	तमेको खोलामा ग्याभिङ्ग वाल	७	१८००००१००	
जम्मा			३१७००००१००	

५. संस्थागत विकास सेवा प्रवाह सुशासन

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	रेडियो/पत्रपत्रिका/प्रचार सामाग्री/ सुचना सामाग्री/प्रसारण कार्यक्रम संचार कार्यक्रम)	गाउँपालिका स्तरीय	११५०००१००	
२	पत्रकार महासंघ संस्थागत सुदृढिकरण	गाउँपालिका स्तरीय	५००००१००	
३	आधिकारीक ट्रेड यूनियन संघ , गुल्मी संस्थागत सुदृढिकरण	गाउँपालिका स्तरीय	३५०००१००	
४	पत्रकारिता तालिम	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
५	दिवस, समारोह, गोष्ठी (लक्षित समेत)	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००१००	
६	गुल्मी उद्योग वाणिज्य संघ /स्थानीय उद्योग वाणिज्य/संघ संस्थागत पुर्वाधार/मेला पर्व महोत्सव	गाउँपालिका स्तरीय	६००००१००	
७	प्रहरी चौकी संस्थागत सुदृढिकरण (भुतुङ्ग रु १२००००। र पुर्तिधाट रु १८००००।)	४, ७	३०००००१००	
८	गैर सरकारी संस्था महासंघ सुदृढिकरण	गाउँपालिका स्तरीय	३५०००१००	
९	उपभोक्ता/कृषि/पशु/युवा/महिला सम्मान	गाउँपालिका स्तरीय	७००००१००	
१०	महिला (महिला स्वयंसेविका रु ४,२५,०००।/ एकल महिला प्रवृद्धनात्मक रु १,७५,०००। समेत)	गाउँपालिका स्तरीय	६०००००१००	
११	बालबालिका	गाउँपालिका स्तरीय	१०००००१००	
१२	आदिवासी जनजाती	गाउँपालिका स्तरीय	३०००००१००	

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१३	अपाङ्ग सहयोग कार्यक्रम	गाउँपालिका स्तरीय	१५००००१००	
१४	चेतना मूलक कार्यक्रम (दलित)	गाउँपालिका स्तरीय	४०००००१००	
१५	जेष्ठ नागरिक सम्मान कार्यक्रम	गाउँपालिका स्तरीय	३०००००१००	
१६	मुस्लिम समुदाय (अल्पसङ्ख्यक च्यान घाट निर्माण)	४	१०००००१००	
१७	युवा तथा महिला सीपमुलक तालिम	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
१८	कर्मचारी तथा पदाधिकारी अवलोकन भ्रमण	गाउँपालिका स्तरीय	५०००००१००	
१९	व्याडमिन्टन कोर्ट निर्माण, पुर्तिघाट	४	३०००००१००	
२०	उत्कृष्ट विद्यार्थी सम्मान/क्रमभ छात्र र छात्रा (१/१ जना, प्रमाणपत्र/ नगद/दोसल्ला)	गाउँपालिका स्तरीय	२५०००१००	
२१	मोटरसाइकल खरिद	१	२५००००१००	
२२	महिला विकास कार्यक्रम	१	४५००००१००	
२३	दलित आरन मेसिन वितरण	३	९००००१००	
२४	मोटरसाइकल खरिद	३	२५००००१००	
२५	अपाङ्ग सहयोग कार्यक्रम	३	४५०००१००	
२६	दलित सिप तालिम	४	९००००१००	
२७	महिला कम्प्युटर तालिम	४	१८००००१००	
२८	कालिगण्डकी युवा क्लब सामाग्रि खरिद	४	९००००१००	
२९	आधुनिक आरन वितरण	५	९००००१००	
३०	महिला कम्प्युटर तालिम	५	१८००००१००	
३१	महिला कार्यक्रम	६	१०००००१००	
३२	आधुनिक आरन वितरण	७	९००००१००	
३३	बृद्धा अपाङ्ग र एकल महिला सम्मान कार्यक्रम	७	९००००१००	
३४	महिला तालिम	७	१८००००१००	
जम्मा			६११५०००१००	

६. वित्तिय समानीकरण अन्तर्गत साविकमा सञ्चालित कार्यक्रमहरु

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/वडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	महिला, बालबालिका तथा समाजकल्याण मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट साविकमा सञ्चालित कार्यक्रमहरु	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
२	युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय र अन्तर्गतबाट साविकमा सञ्चालित कार्यक्रमहरु	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
जम्मा			४०००००१००	

७. स्रोत सुनिश्चितताको

क्र.सं.	योजना /कार्यक्रमको नाम	कार्यान्वयन हुने स्थान/बडा	विनियोजित रकम	कैफियत
१	कन्टेन्जेन्सी	गाउँपालिका स्तरीय	१४४०००१००	
२	सम्परक कोष	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
३	करिडोर लिङ्गसँगै जोडिएको पूर्तिघाट वजारको सहायक मार्ग स्तरोन्नति (पानीखोला जिरोवाट बेलबुट्टा जिरोसम्म)	गाउँपालिका स्तरीय	६५५४२८१००	
४	हर्मिचौर-देउराली ग्रेभिटी रोपवे निर्माण योजना	१	१००००००१००	
५	मोटरसाईकल खरिद-२ वटा	गाउँपालिका स्तरीय	४८००००१००	
६	घुमाउने-छापचौर, तोलाकोट मोटरबाटो सरसफाई एवं स्तरोन्नति योजना	६	५००००१००	
७	जयखानी-लपसराड मोटरबाटो, सरसफाई एवं स्तरोन्नति योजना	३	५००००१००	
८	पूर्तिघाट डांडा-फोक्सिङ् मोटरबाटो सरसफाई एवं स्तरोन्नति योजना	४	५००००१००	
९	वेलटारी-जयखानी मोटरबाटो सरसफाई एवं स्तरोन्नति योजना	३	५००००१००	
१०	राक्से-भयकोट-विसैना मोटरबाटो स्तरोन्नति योजना	२	५००००१००	
११	हर्मिचौर वेलीब्रीजवाट हर्मिचौर जिरो विन्दुसम्म स्तरोन्नति र नाली व्यवस्थापन	१	९९७६०००१००	
१२	अर्वेनी-हर्मिचौर देउराली मोटरबाटो सरसफाई एवं स्तरोन्नति	२	५००००१००	
१३	भएकोट खानेपानी योजना।	२	२०००००१००	
१४	उर्लेनी खानेपानी योजना।	६	१०००००१००	
१५	राक्से सिंचाइ योजना।	२	२०००००१००	
१६	फुटकर योजना	गाउँपालिका स्तरीय	२०००००१००	
जम्मा			५४५५४२८१००	

कालिगण्डकी गाउँपालिका सशर्त अनुदातफर्पको विषयगत कार्यक्रम

सि.नं.	कार्यक्रम	क्रियाकलाप	रकम रु हजारमा
१	कृषि विभाग घजदण्ड	कृषि प्राविधिकको तलब तथा पोशाक	६४०
२	पशु सेवा विभाग	एक गाउँ एक प्राविधिक	१४७९
३	शिक्षा	प्रत्यक्ष स्थानीय तहमा एक वर्षा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई आइ.सि.सी. पुर्वाधार सहितको शैक्षिक सुचना कन्द्रको रूपमा विकास गर्ने	२००

सि.नं.	कार्यक्रम	क्रियाकलाप	रकम रु हजारमा
४		प्रा.वि. र नि.मा.वि शिक्षकको तलब तथा प्रशासनिक खर्च	५३७०
५		मा.वि. तहको शिक्षक तथा प्रशासनिक खर्च	१६५३३
६		विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	७५०३
७		विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	१२६४
८		विद्यालय क्षेत्र विकास कार्यक्रम	२६४७
	जम्मा		८१८५७
९	आयुर्वेद औषधालय	कर्मचारीहरुको तलब भत्ता बापतको खर्च	१२१०
१		दुर्गम भत्ता ३ वर्ग	९०
१०		महंगी भत्ता	३६
११		अन्य भत्ता	४०
१२		कर्मचारीहरुका पोशाक भत्ता	२३
१३		पानी तथा विजुली	१८
१४		इन्धन अन्य प्रयोजन	१०
१५		पाले, स्वीपर, गार्ड, बगैचा, का.स. आदि सेवा करारमा लिने	१६८
१६		संचार महसुल	१२
१७		नियमित कार्यालयको विविध खर्च	१०
१८		कार्यालयका लागि इन्धन	३
१९		संचालन तथा मर्मत संभार	१०
२०		कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	१०
२१		निशुल्क दिक्कद दर्ता शुल्क	१०
२२		राष्ट्रिय, अन्तरराष्ट्रिय योग दिवस, राष्ट्रिय आरोग्य दिवस तथा धन्वन्तरी जयन्ती	५
२३		पंचकर्म कार्यक्रम	१०
२४		स्तनपायी आमालाई मातृ शिशु सुरक्षार्थ दुख्वर्धक जटिलुर्दी जन्य औषधी वितरण सम्बन्धी कार्यक्रम	२०
२५		विद्यालय आयुर्वेद स्वास्थ्य र योग शिक्षा कार्यक्रम	१०
२६		स्थानीय जनतालाई जटिलुर्दी परिचयात्मक कार्यक्रम	६
२७		अत्यावश्यक आयुर्वेद औषधी खरिद	२००
२८		औषधालयको लागि फर्निचर खरिद	१५
२९		मेशिनरी औजार खरिद	२०
	जम्मा		१९३६
३०	स्वास्थ्य	कर्मचारीहरुको तलब भत्ता बापतको खर्च	१२४९८
३१		दुर्गम भत्ता घ वर्ग	४००

सि.नं.	कार्यक्रम	क्रियाकलाप	रकम रु हजारमा
३२		महंगी भत्ता	३३६
३३		अन्य स्वास्थ्य कर्मीको फिल्ड भत्ता	११०
३४		अन्य भत्ता	६०
३५		कर्मचारीहरुको पोशाक भत्ता	२६३
३६		पानी तथा विजुली महशुल	१२
३७		पाले स्वीपर, गार्ड, बगैचा कास सेवा आदी करारमा लिने	८४०
३८		साधारण अनुगमन	२
३९		सरुवा भ्रमण खर्च र दैनिक भत्ता	१०
४०		संचार महशुल	२
४१		घर भाडा	१०
४२		कार्यालय मसलन्द सामान खर्च	५०
४३		स्वास्थ्य संस्थाहरमा स्वयम्सेविका सामाग्रि वितरण	२
४४		छापा संचार माध्यमबाट स्वास्थ्य सन्देश प्रशारण	८
४५		स्थानीय स्तरमा स्वास्थ्य शिक्षा सामाग्रिहरु सुरक्षित मातृत्व, नसर्ने रोग, सर्ने रोग, जलवायु प्रदुषण आदी विषयमा स्वास्थ्य शिक्षा सामाग्रिहरुको उत्पादन तथा वितरण	२
४६		विद्यालय स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन तथा शिक्षा कार्यक्रम	८
४७		समुदायमा स्वास्थ्य शिक्षा प्रवर्द्धन अन्तर्रकिया कार्यक्रम अन्तर्गत प्रजनन् तथा बाल स्वास्थ्य, सरुवा तथा नसर्ने रोगको रोग थाम, निशुल्क स्वास्थ्य लगायतका सेवा	८
४८		सामुदायिक स्वास्थ्य प्रवर्द्धन अभियान	६
४९		विश्व स्वास्थ्य दिवसहरु लगायत दिवसहरु मनाउने	४
५०		महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरुको पोशाक भत्ता	५९३
५१		अस्पताल तथा एस्बी ए तालिम एवम् २४ घण्टा प्रसुति सेवा सेवा संचालन गर्न करारमा अनभी नियुक्ति	५३२
५२		औषधि, भ्याक्सीन, साधन, सामाग्री रिप्याकिंग ढुवानी र पुन वितरण समेत	३५
५३		परिवार स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमको लागि पार्टोग्राफ सहित फर्म फर्मेट छपाइ	२
५४		आइ युसिङ्डि सेवा प्रदान	६
५५		इम्प्लान्ट सेवा	७
५६		महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका दिवस मनाउने	२५
५७		महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविका समिक्षा बैठक	२६२
५८		महिला स्वास्थ्य स्वयम्सेविकाहरुलाई दिर्घकालीन सेवाको लागि सम्मानजनक विदाई	४०

सि.नं.	कार्यक्रम	क्रियाकलाप	रकम रु हजारमा
५९		किशोर किशोरी कार्यक्रम अन्तर्गत महिनावारी स्वास्थ्य व्यवस्थापन ४० जिल्ला	८
६०		गाउघर किल्नीक संचालन यातायात खर्च	६१
६१		प्रसुति सेवाको लागि इवसि मनिटरिंग तथा समिक्षा	३०
६२		भिटामिन ए क्याप्सुल वितरणका लापग मस्वास्वसे परिचालन खर्च कार्यक्रम (२ चरण)	१२८
६३		स्वास्थ्य चौकी स्तरमा फोहोर मैला व्यवस्थापन तथा गुणस्तर सुधार कार्यक्रम	१४०
६४		औलो रोग ग्रसित क्षेत्रहरुमा नमुना संकलन उपचार निगरानी	१०
६५		निशुल्क स्वास्थ्य सेवाको लागि औपचारिक खरिद	२७०
६६		कार्यालय संचालन खर्च	४
६७		जिल्ला अस्पताल प्रास्वके स्वाचौ वपिडि टिकट छपाई र दर्ता शुल्क बापत अनुदान	९५
६८		आम सुरक्षा कार्यक्रम सोधभर्ना तथा यातायात खर्च	२००
६९		गर्भवति तथा सुत्केरी उत्प्रेरणा सेवा	६४
७०		जिल्ला तथा वर्धिक सेन्टरबाट आकस्मीक रूपमा रिफर	५
७१		जिल्ला अस्पताल तथा सो भन्दा तलका सरकारी स्वसंस्था हरुबाट सुत्केरी तथा नवजात शिशुलाई न्यानो भोला लुगा सेट	१४०
७२		सिल्कन रिंग प्रेशरी खरिद	५
७३		प्राथमिक गाउघर किल्नीक संचालनको लागि उपकरण खरिद	८
७४		पूर्ण खोपको दिगोपनको लागि साझेदार र स्थानीय स्वास्थ्य संस्था संचालन तथा व्यवस्थापन समितिक सदस्यहरूसँग अन्तराक्रिया, स्थानिय योजना निर्माण तथा बडा समन्वय समिति गठन कार्यक्रम	५२
७५		पूर्ण खोप गाउपालिका घोषणा कार्यक्रमको लागि सर्वेक्षण भेरिफिकेसन अनुगमन	६४
७६		नियमित खोप कभरेज बढाउन बैशाख महिनालाई खोप महिनाको रूपमा मनाउने	४०
७७		परिवार नियोजन तथा सुरक्षित मातृत्व सेवा दिवस मनाउने	५
७८		वन्ध्याकरण घुम्ती शिविर छुलफल कार्यक्रम	३५
७९		स्टाफ नर्स अनमीहरुलाई किल्नीक अपडेट कार्यक्रम	२५
८०		पोषण सम्बन्धि सूचकहरुको अनुगमन सुआहार कार्यक्रम संचालन	८

सि.नं.	कार्यक्रम	क्रियाकलाप	रकम रु हजारमा
८१		पुर्ण पोषणयुक्त गाउँ वडा अभियान, (सुनौला हजार दिनका महिला तथा वालवालिका लक्षित) कार्यक्रम	१०
८२		पूर्ण खोप गाउपालिका सुनिश्चितको लागि वडा प्रमूखहरूको एक दिने गोष्ठी	४९
८३		पहच नपुगेका र छुट बच्चाको खोजी तथा पुर्ण खोप दिलाउन गर्न स्वयम्सेविका अभियुक्तिकरण कार्यक्रम	५८
८४		बाह्य खोपकेन्द्रको भवन निर्माण	३००
८५		स्थानिय तहमा संचालन खर्च फोटोकापी सामाग्री खरिद आदी	१०
८६		उपचार केन्द्रमा आकस्मिक औषधि त्याव सामाग्रि ढुवानी	२१
८७		उपचार केन्द्रमा गई अनुगमन तथा मुल्यांकन कार्यक्रमको गुणस्तरीयता सुनिश्चितता	२१
८८		औषधी परिक्षणका लागि कार्यालय प्रयोगशाला उपकरण	११९
८९		क्षयरोगका विरामीको तौल अनुमान गर्न तौल मेशिन खरिद	२१
९०		पिन्डी-सी. विरामीका परिवारको क्षयरोग परिक्षण गर्न यातायात खर्च	६
जम्मा			१८०६५
सशर्त अनुदान कुल जम्मा			१०३९७७

भाग-४
०७४/०७५ का लागि तोकिएका व्यवसायिक करहरू

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४ करको श्रेणी	आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शूलक	
			क	ख	क	ख
क	पर्यटक उद्योग					
१	होमस्टे	०	०	१०००।०	५००।००	५०।००

आ.ब. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४		आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
			०	०	०	०	०
२	साधारण होटल र जल	०	०	१५००१० ०	१०००१० ०	७५०१० ०	५००१० ०
३	रेष्टुरेन्ट बार समेत मम तास सेकुवा	०	०	१५००१० ०	१०००१० ०	७५०१० ०	५००१० ०
४	चिया पसल/सामान्य रेष्टुरा				५००१००		२५०१० ०
५	प्रति पर्यटक स्वेदेशी र विदेशी	०	०	२५।५०	२०।२५		
ख	व्यापारिक वस्तु						
१	खाद्यान्न किराना पसल डिलर र खुद्रा	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२	कपडा पसल थोक एवं खुद्रा	०	०	१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
३	पेट्रोल पम्प ग्यास थोक, खुद्रा	०	०	४०००१० ०		२०००१००	
४	विद्युत सामान तथा विद्युतीय सामग्रि टि.मी., कम्प्युटर, मोबाईल, घडी रेडियो विक्री	०	०	१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
५	निर्माण सामग्री	०	०	१५००१० ०	१०००१० ०	७५०१० ०	५००१० ०
६	हार्डवेयर			४०००१० ०	२०००१० ०	२०००१०० ०	१०००१० ०
७	भाडा पसल			१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
८	सुनचाँदी पसल ज्वेलेरी	०	०	३२००१० ०	१६००१० ०	१६००१०० ०	८००१० ०
९	फेन्सी पसल	०	०	१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
१०	सवारी साधन खरिद विक्री (शोरुम)			४८००१० ०	२४००१० ०	३०००१०० ०	१५००१००
११	उनी धागो पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
१२	जुता चप्पल पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
१३	सपिङ्ग सेन्टर	०	०	३०००१० ०	१५००१० ०	१५००१०० ०	१०००१००
१४	व्याग हाउस			१०००१०	५००१००	५००१०	२५०१०

आ.ब. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४		आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
			०		०	०	०
ग	अन्य सेवा						
१	विविध शृंघार पसल/ब्लटी पार्लर थोक / खुद्रा	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२	फर्निचर पसल	०	०	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१००	५००१० ०
३	गिफ्ट पसल थोक/खुद्रा	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
४	केबुल, नेटवर्किङ	०	०	८०००१० ०	४०००१० ०	५०००१००	२५००१००
५	पूलवोड प्रति वोर्डस	०	०		५००१००		२५०१० ०
६	भिडियो गेमप्रति स्क्रम	०	०		५००१००		२५०१० ०
७	पुस्तक तथा पत्रिका पसल	०	०	१६००१० ०	८००१००	१०००१० ०	५००१० ०
८	नर्सरी र फलफूलका विरुद्ध विक्री वितरण	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
९	संस्थागत पेन्टर	०	०		५००१००		२५०१० ०
१०	तरकारी पसल र फलफूल	०	०		५००१००		२५०१० ०
११	बीज भण्डारी	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
१२	मासु पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
१३	कपडा सिलाई	०	०		५००१००		२५०१० ०
१४	हेयर कटिङ	०	०		५००१००		२५०१० ०
१५	आर्ट	०	०		५००१००		२५०१० ०
१६	फोटो स्टुडियो	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
१७	माछा पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४ करको श्रेणी		आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
१८	एग्रोभेट/वित्त विजन	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
१९	रंगरोगन पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२०	चश्मा पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२१	डाईक्लीनर	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
३	मर्मत संभार						
१	रेडियो,टि.भी.,घडी, प्रेशरकुकुर, टेलिफोन सेट पंखा तथा स्टोभ, विद्युत सामग्री मर्मत केन्द्र	०	०	१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
२	हेमी इक्विपमेन्ट बस, ट्रक, कार, मोटरसाइकल, टेम्पो, साईकल, मर्मत कारखाना तथा टावर मर्मत केन्द्र	०	०	१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
३	सवारी साधन पाटपूर्जा विक्री	०	०	३०००१० ०	१५००१० ०	१५००१० ०	७५०१० ०
४	सेवा उद्योग						
५	डाइभिङ्ग इन्स्टच्यूट	०	०	२,०००१००	१,०००१००	१,०००१००	५००१००
६	चलचित्र मन्दिर	०	०	२,०००१००	१,०००१००	१,०००१००	५००१००
७	ल्याब तथा फोटो ग्राफी	०	०	१,६००१००	८००१००	८००१००	४००१००
८	छापाखाना	०	०	२,०००१००	१,०००१००	१,०००१००	५००१००
९	कृषि, पशुपंक्षी तथा वनजन्य उद्योग						
१	कृषि पशुपंक्षी वा वन पैदावारमा आधारित उद्योग, फर्निचर उद्योग आदि	०	०	२,०००१००	१,०००१००	१,०००१००	५००१००
२	दुध डेरी	०	०	१,०००१००	५००१००	५००१००	२५०१००
३	उजोमुलक						
१	वायो ग्यास तथा सौर्य प्रविधि र अन्य स्रोतहरू	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
५	उत्पादन मुलक उद्योग						
१	पाउरोटी भण्डारी	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२	मिल	०	०	१६००१० ०	८००१००	८००१० ०	४००१० ०
३	आइसक्रिम उद्योग तथा पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०

आ.ब. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४		आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
ज	बित्तिय सेवा						
१	बित्तिय संस्था (फाइनान्स)	०	०	४०००१० ०		२५००१० ०	
२	सहकारी संस्था			१५००१० ०		१०००१० ०	
३	रेमिटेन्स सेवा	०	०	१०००१० ०		५००१० ०	
४	सरकारी बैंक	०	०	१००००१० ०		५०००१० ०	
५	निजि बैंक	०	०	१००००१० ०		५०००१० ०	
६	विमा एजेन्ट्स	०	०	२०००१० ०		१०००१० ०	
भ	स्वास्थ्य सेवा						
१	निजी तथा गैरसरकारी अस्पताल	०	०	३०००१० ०	१५००१० ०	१५००१० ०	७५०१० ०
२	नर्सिङ्ग होम	०	०	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१०० ०	५००१० ०
३	क्लिनिक तथा ल्याब	०	०	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१० ०	५००१० ०
४	डेन्टल ल्याब वा क्लिनिक	०	०	१०००१० ०	५००१००		
५	मेडिकल	०	०	१५००१० ०	७५०१००	७५०१० ०	४००१० ०
६	शिक्षा सेवा						
१	निजी क्षेत्रका बोर्डिङ स्कुल क्याम्पस उ.मा.वि. मा.वि. र प्रा.वि.	०	०	३०००१० ०	२०००१० ०	२०००१० ०	१५००१० ०
२	टाईपिंग, कम्प्युटर तथा भाषा प्रशिक्षण संस्था	०	०	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१० ०	५००१० ०
३	सिलाई, बुनाई, पेन्टिङ, कटिङ प्रशिक्षण	०	०	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१०० ०	५००१० ०
४	प्राविधिक शिक्षालय	०	०		२५००१० ०		१५००१० ०
५	कोचिङ सेन्टर	०	०		२०००१० ०		१०००१० ०
६	टेक्निकल इन्ज्युट	०	०		२०००१० ०		१०००१० ०

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४		आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
७	होस्टेल	०	०		१५००१० ०		१०००१० ०
६	व्यवसायी गाउँपालिकामा प्रधान कार्यालय भएको निर्माण व्यवसायमा क, ख, ग, घ निर्माण			क ख ग घ क्रमशः ७५००, ५०००, ३०००, २०००			
७	सञ्चार सेवा						
१	निजी क्षेत्रका फोटोकपि, कुरियर फ्याक्स, इमेल, इन्टरनेट र टेलिफोन	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२	इन्द्रनेट सर्भिस प्रोभाईन्डर (क्षमाएँ)	०	०	१५००१० ०	७५०१००	७५०१० ०	४००१० ०
८	विशेषज्ञ परामर्श तथा अन्य व्यवसायिक सेवा						
१	चिकित्सक विशेषज्ञ स्वा. सहायक, कविराज	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२	ल फर्म	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
३	कन्सल्टेन्सी फर्म इन्जिनियर	०	०	३५००१० ०	२०००१० ०	२०००१००	१०००१००
४	ज्योतिष	०	०		५००१००		२५०१० ०
५	कानून व्यवसायी	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
६	अडिटर फर्म क, ख, ग, घ	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
७	सर्भेयर	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
८	अन्य व्यवसाय						
१	कवाडी सामानको थोक विक्रेता	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
२	टेण्ट हाउस	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
३	लाउण्ड्री पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
४	मादल पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
५	माटोको भाँडा बनाउने	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४ करको श्रेणी		आ.ब. २०७४।७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
६	मिठाइ पसल	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
०	साना तथा मझौला उद्योग						
१	कटिङ ढुङ्गा उद्योग	प	प	ह.प्पा	ज.प्पा	ज.प्पा	द्वा.प्पा
२	इटा भट्टा	प	प	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१० ०	५००१० ०
३	ग्रिल उद्योग	प	प	३०००१० ०	१५००१० ०	२०००१० ०	१०००१० ०
४	अन्य उद्योग	०	०	१५००१० ०	१०००१० ०	७५०१० ०	५००१० ०
५	ब्लक उद्योग	०	०	१५००१० ०	१०००१० ०	७५०१० ०	५००१० ०
६	स्वदेशी बस्त्र उद्योग एवं स्वरूप	०	०	१०००१० ०	५००१००	५००१० ०	२५०१० ०
७	आलमुनियम उद्योग	०	०	२५००१० ०	१५००१० ०	१५००१००	१०००१००
८	स्लिल फर्निचर उद्योग	०	०	२५००१० ०	१५००१० ०	१५००१००	१०००१००
९	तयारी पोशाक	०	०		८००१००		५००१० ०
१०	होजियरी उद्योग	०	०		५००१००		३००१० ०
११	फर्निचर तथा काष्ठ उद्योग/सःमिल	०	०	२०००१० ०	१०००१० ०	१०००१००	५००१० ०
१२	पोल्ट्री फार्म	०	०		५००१००		३००१० ०
१३	फ्ल्याक्स वोर्ड पेन्ड्ड		०		१०००१० ०		५००१० ०
८	विज्ञापन दस्तुर						
१	प्रतिवर्ग मिटिर	०	०		द्वा.प्पा		
२	काठ ढुवान कर						
३	खयर वा सो सरहको काठ (प्रत्येक पटक)	०	०				
४	ट्रक	०	०	५०००१० ०			
५	ट्रायाक्टर	०	०	२५००१० ०			

आ.ब. ०७४/०७५ का लागि प्रथम गाउँसभाबाट पारित नीति कार्यक्रम तथा बजेट

क्र.सं .	व्यवसायको विवरण	आव २०७३।७४		आ.ब. २०७४।०७५ का लागि प्रस्तावित करको श्रेणी		नवीकरण शुल्क	
		स्तर	क	ख	क	ख	क
६	कुकाठ वा सो सहरको काठ (प्रत्येक पटक)	०	०				
७	ट्रक	०	०	२०००१० ०			
८	ट्रायाक्टर	०	०	१०००१० ०			

द्रस्टव्यः— माथि उल्लेखित दस्तुरको हकमा मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका ठुला व्यवसायीलाई क वर्ग बमोजिम र तोकिएको निकायबाट स्थायी लेखा नम्बर लिई वा मूल्य अभिवृद्धि कर वा स्थायी लेखा नम्बर नलिई सञ्चालनमा रहेका व्यवसायीहरूलाई नियमानुसार मूल्य अभिवृद्धि कर तथा स्थायी लेखा नम्बर लिईसञ्चालन गर्न गराउन प्रोत्साहित गर्ने र यस्ता किसिमका व्यवसायीहरूलाई ख वर्ग बमोजिम व्यवसाय कर लगाउने ।

आ.व. २०७४।०७५ का लागि गाउँसभाले तोकेका कर, दस्तुर तथा शुल्कका दर

सि.नं.	विवरण	आ.ब २०७३।७४को	आ.वा२०७४।०७५ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
१.	सिफारिस			
१.	नाता प्रमाणित			
क)	नेपालीमा	१००	१००	
ख)	अंग्रेजीमा	३००	५००	
इ)	नागरिकता सिफारिश			
क)	वंशज, जन्मको नागरिकता सिफारिश		ज्ञण	
ख)	वैवाहिक अंगिकृत नागरिकता सिफारिश गर्ने		५००	
३	प्रतिलिपि नागरिकता सिफारिश	१००	१००	
४	राहदानी सिफारिश	१००	१००	
५	बहाल करको लेखाजोखा सिफारिश गर्ने	१००	१५०	
६	मोहिलगत कट्टाको सिफारिश गर्ने	१००	१५०	
७	घरजग्गा करको लेखाजोखा सिफारिश गर्ने	२००	२५०	

सि.नं.	विवरण	आ.ब २०७३।७४को	आ.वा२०७४।७५ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
८	जन्म मिति प्रमाणित गर्ने	२००	२५०	
९	व्यापार व्यवसाय बन्द भएको सञ्चालन नभएको वा हुँदै नभएको सिफारिश गर्ने	२००	२५०	
१०	मिलापत्रको कागज गराउने निवेदन दर्तागर्न सिफारिश गर्ने		२५०	
११	विवाहित वा अविवाहित प्रमाणित गर्ने		२००	
१२	निशुल्क वा सशुल्क स्वास्थ्य उपचारको सिफारिश गर्ने			
१३	अंग्रेजी माध्यममा सिफारिश तथा प्रमाणित गर्ने	२००	५००	
१४	घर, बाजे प्रमाणित गर्ने		२००	
१५	व्यक्तिगत विवरण प्रमाणित गर्ने		२००	
१६	पुर्जामा घर कायम गर्ने सिफारिश गर्ने		१५०	
१७	फरक फरक नाम थर जन्ममिति तथा प्रमाणित दुवै नामगरेको व्यक्ति एकै हो भन्ने सिफारिश गर्ने	२००	२५०	
१८	नामथर जन्ममिति संशोधनको सिफारिश गर्ने	५००	५००	
१९	जग्गाधनी पुर्जा हराएको सिफारिश गर्ने		१५०	
२०	कागज र मन्जुरीनामा प्रमाणित गर्ने		१५०	
२१	कित्ताकाट गर्न सिफारिश गर्ने		२५०	
२२	संरक्षक प्रमाणित गर्ने तथा सस्थागत व्यक्तिगत संरक्षक सिफारिश गर्ने		१५०	
२३	हक्कवाला वा हक्कदार प्रमाणित गर्ने		१५०	
२४	नामसारी गर्न सिफारिश गर्ने	१००	२५०	
२५	जग्गा हक सम्बन्धमा सिफारिश गर्ने		२५०	
२६	मृतकसँग नाता प्रमाणित तथा सर्जमीन मुन्तुल्का गर्ने		२५०	
२७	विविध प्रकारका सिफारिश		१००	
२८	चार किला प्रमाणित		५००	
२९	आमदानी प्रमाणित (अंग्रेजीमा)			
क)	रु १० लाख सम्म		१०००	
ख)	रु १० लाख भन्दा माथि प्रति लाखमा (१ लाख) रु ३०० थप गरिने		१०००+	
३०	आमदानी प्रमाणित (नेपालीमा)			
क)	रु १ लाख सम्म		२५०	
ख)	रु १ लाख देखि ५ लाख सम्म		३५०	
ग)	रु ५ लाख भन्दा माथि		५००	
३१	उद्योग दर्ता सिफारिस			
क)	साना उद्योग		५००	
ख)	मझौला उद्योग		७५०	
ग)	ठुला उद्योग जुला उद्योग		१०००	
३२	उद्योग जउंसारी गर्न सिफारिस		५००	
३३	जीवित रहेको सिफारिश गर्ने		१५०	
३४	पूर्व प्राथमिक विद्यालय खोल्न सिफारिश र अनुमति दिने		५००	

सि.नं.	विवरण	आ.ब २०७३।७४को २०७३।७४को	आ.वा २०७४।७५ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
३५	जग्गा (घितो) मुल्याङ्कन (अंग्रेजी/नेपाली) सिफारिश मुल्याङ्कन गर्ने			
क	रु १० (दश) लाख सम्म		१०००	
ख)	रु २० (बीस) लाख सम्म		१८००	
ग)	रु २० (बीस) लाख देखी ५०(पचास) लाख सम्म		३५००	
३)	रु ५० (पचास) लाख देखी १ करोड सम्म		४०००	
ड)	रु १ करोड भन्दा माथि		५०००	
३६	विचालयको कक्षा थप गर्ने सिफारिश गर्ने			
क	सामूदायिक वा सरकारी			
	का वाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति		१००	
	खा आधारभूत विचालय		२००	
	गा मा.वि.		५००	
	घा स्नातक र स्नातकोत्तर		१०००	
ख	निजि			
	का वाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति		५००	
	खा आधारभूत विचालय		१०००	
	गा मा.वि।		१५००	
	घा स्नातक र स्नातकोत्तर		२०००	
३७	नया विचालय खोल अनुमतिको सिफारिश गर्ने			
क)	सामूदायिक			
	का वाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति		५००	
	खा आधारभूत विचालय		१५००	
	गा मा.वि.		२५००	
	घा स्नातकर स्नातकोत्तर		३५००	
३८	निजि			
	का वाल विकास केन्द्र सञ्चालन अनुमति		७५००	
	खा आधारभूत विचालय		७५००	
	गा मा.वि.		७५००	
	घा स्नातकर स्नातकोत्तर		७५००	
३९	कोचिङ्ग सेन्टर खोल्ने सिफारिश		३०००	
४०	कम्प्यूटर ईन्सटीचयूट खोल सिफारिश		३०००	
४१	प्राविधिक शिक्षालय खोल सिफारिश		५०००	
४२	छूट जग्गा दर्ता सिफारिश ५ रोपनी सम्म		१०००	
४३	छूट जग्गा दर्ता सिफारिश ५ रोपनी भन्दा माथि		१८००	
४४	पालन पोषणका लागि सिफारिश गर्ने		निशुल्क	
४५	आर्थिक अवस्थाको सिफारिश गर्ने			
क	विपन्नताको सिफारिश		१००	
ख	सम्पन्नताको सिफारिश		५००	
४६	विचालय ठाउँसारी गर्ने सिफारिश गर्ने		१०००	
४७	टेलिफोन, धारा तथा विद्युत जडानको सिफारिश गर्ने			

सि.नं.	विवरण	आ.ब २०७३।७४को	आ.वा २०७४।७५ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
क	आर.सी.सी. पक्की घर		३००	
ख	अन्य घर		२००	
४७	काठ दाउराको सिफारिस		काठ ५०० कुकाठ ३००	
४८	सर्जिमिन मुचुल्का गरेको शुल्क		३००	
४९	घर, पसल, बन्द कोठा खुलाउने मूचुल्का	१०००	१५००	
५०	चारित्रिक सिफारिस		२५०	
५१	भवन निर्माणको साधारण स्वीकृति सम्बन्धी सिफारिस		३००	
५२	छात्रवृत्ति सम्बन्धी सिफारिस		१००	
५३	पेन्सन मिलान सिफारिश	२००	२५०	
५४	संस्था दर्ता सिफारिश	५००	५००	
५५	जातीय पहिचान सिफारिश	२००	२००	
५६	प्रचलित कानून अनुसार प्रत्यायोजित अधिकार बमोजिम अन्य सिफारिश गर्ने		१५०	
२	अन्य दस्तुर			
१	निवेदन फारम बिक्री दस्तुर		२०	
२	अनूसुची फाराम		२०	
३	निवेदन दर्ता शुल्क		१०	
४	जन्म र सम्बन्ध विच्छेद विलम्ब दस्तूर		२००	
५	मृत्यु दत्ता विलम्ब शुल्क		१००	
६	विवाह दर्ता शुल्क		५००	
७	बसाइसराई		१०००	
८	कोटेशन फाराम शुल्क		आर्थिक नियमावलीअनुसार	
९	टेण्डर फाराम शुल्क		आर्थिक नियमावलीअनुसार	
१०	निवेदन नक्कल प्रति पाना			
क	कायालियको तर्फबाट गरिदिनुपरेमा		१० प्रतिपाना	
ख	आफैले गरि लगेमा		५ प्रतिपाना	
११	भरुवा बन्दूक नवीकरण दस्तूर		५००	
१२	घर निर्माण नक्शाको नक्कल दस्तूर		१५०	
घ)	घर कर			
क)	पक्की घर/आरसीसी		१००	
ख)	जस्ता/दूडगा		३०	
ग)	खर		१०	
द)	मालपोत कर			
क)	न्युनतम ज्ञण रोपनी सम्म		५०	
ख)	ज्ञण रोपनी भन्दा माथि थप प्रति रोपनी रु छ		५०+	
च)	झर बहाल कर			
	प्रत्यक झर बहालमा दिने झर धनीहरुबाट झर बहालमा दिएवापत कूलरकममा		२ प्रतिशतका दरले	
ट)	नक्शा पास निवेदन		३००	
क)	ज्ञाण बर्गफीद भन्दा थोरै			
	भुमिगत तला/पहिलो तला/दोस्रो तला/तेस्रो तला/सो भन्दा माथि क्रमशः		रु.२/रु.४/रु.६/रु.७/रु.८	

सि.नं.	विवरण	आ.ब २०७३।७४के	आ.ब २०७४।७५ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
ख)	ज्ञाण बर्गफीद भन्दा धैरे			
	भुमिगत तला/पहिलो तला/दोस्रो तला/तेस्रो तला/सो भन्दा माथि क्रमशः		रु.३/रु.४/रु.६/रु.८/रु.१०	
ट)	बार्षिक सवारी कर दर्ता			
१	बस, ट्रक, लहरी		५००	
२	मिनीबस, ट्रक छ पांगे		३५०	
३	मिनीबस, ट्रक चार पांगे		२५०	
४	भाडाको कारजीप		१५०	
५	निजी कार, भ्यान, जिप, पिकअप		२५०	
६	ठ्याक्टर ठुलो ४० हर्षपावर भन्दा माथि		२५०	
७	ठ्याक्टर सानो ४० हर्षपावर भन्दा सानो		१५०	
८	स्कूटर मोटरसाइकल		५०	
९	गोरु गाडा		२०	
१०	पावर टेलर		५०	
११	लोडर, डोजर र एक्सामेटर भ्याकूम		१०,०००	
४	पटके सवारी कर			
१	बस, ट्रक	०	१००	तत्काल लागु नगर्ने
२	ठ्याक्टर ठूलो ४० हर्षपावरभन्दा बढी	०	१००	"
४	मिनी बस, ट्रक, जिप	०	६०	"
५	ठ्याक्टर सानो ४० हर्षपावरभन्दा घटी	०	५०	"
६	निजी कार, भाडा कार	०	५०	"
७	मोटरसाइकल स्कूटर	०	२०	"
८	विदेशी बस ट्रक	०	२००	"
९	विदेशी मिनी बस, ट्रक, जिप	०	१५०	"
१०	विदेशी कार र ठ्याक्सी	०	१५०	"
५	प्राकृतिक साधन उपयोग कर			
१	गिटी दुङ्गा प्रति हेभी ट्रक		५००	
२	गिटी दुङ्गा प्रति मिनी ट्रक		४००	
३	गिटी दुङ्गा प्रति ठ्याक्टर		२००	
४	वालूवा प्रति ट्रक		३००	
५	कटिङ्ग दुङ्गा प्रति ट्रक		१,५००	
६	छपनी सादा दुङ्गा प्रति ट्रक		१,०००	
७	कटिङ्ग दुङ्गा (झ्याक्सर प्रति)		१,०००	
८	छपनी सादा दुङ्गा (झ्याक्सर प्रति)		८००	
९	कालीमाटी र रातो माटो ट्रक		२००	
१०	कालीमाटी र रातो माटो ठ्याक्टर		१००	
११	कालीमाटी र रातो माटो पावर टिलर		५०	
१२	सल्लाको (खोद्दो)		प्रति केजि रु २	
ट)	विज्ञापन दर			
१	साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा २५ वर्गफूटभन्दा माथि		५००	

सि.नं.	विवरण	आ.ब २०७३।७४को	आ.वा २०७४।७५ को लागि प्रस्तावित	कैफियत
२	साइनबोर्ड, ग्लोबोर्ड, स्टल आदिमा २५ वर्गफूटसम्म		३००	
३	तूल व्यानर एक हस्ताको लागि		५०	
४	तूल व्यानर एक हस्ता भन्दाबढी		१००	
७	मनोरञ्जन कर			
१	स्थानीय सेवा सञ्चालन ऐनमा उल्लेख भए अनुसार कर लिने			
८	सवारी पार्किङ शुल्क			
१	ठुला सवारी साधन प्रति दिन		५०	
२	साना सवारी साधन प्रति घण्टा दिन		२०	
९	पटके व्यवसाय कर			
१	फेन्सी र खूद्रा सामान गाडीभरा धूमाएर बेच्नेहरुका लागि प्रतिपटक		५०	
२	खाद्यान्न सामान गाडीभरा धूमाएर बेच्नेहरुका लागि प्रति पटक		३०	
३	आलू र तरकारी गाडीभरा धूमाएर बेच्नेहरुका लागि प्रति पटक		२०	
४	पोका वा झोलामा सामान राखी मोटर साइकल वा मानिस आफैले बेच्ने प्रति पटक चना चटपट, पानी पूरी समेत		२०	
५	रांगा, भैंसी बंगूर प्रतिगोटा		५०	
६	खसी बोका प्रति गोटा		२०	
७	हांस, कूकूरा र अन्य पक्षी प्रति गोटा		१०	
१८	सार्वजनिक जग्गामा बनेका घर, टहरा, घुम्ती, गोदाम वा अन्य कुनै संरचना सम्बन्धमा ।			
१	सार्वजनिक स्थानमा बनेका घर सटरहरुको	प्रतिसटर , कोठा	टेण्डर प्रतिस्पर्धाका आधारमा कायम गर्ने	
२	घुम्तीहरु मासिक	प्रति वर्ग मि	५०	
३	टहराहरु मासिक	प्रति वर्ग मि	५०	
४	गोदामहरु मासिक	प्रति वर्ग मि	५०	
५	अन्य संरचनाहरु मासिक	गाउँपालिकाको निर्णयानुसार		

भाग-५

विविध निर्णयहरु

निर्णय नं. १.

कालिगण्डकी गाउँपालिकामा सेवा प्रवाहमा समस्या हुने हुदौँ साबिकमा सेवा करारमा कार्यरत वडा कार्यालय सहायक, वडा कार्यालय सहयोगी, २४घण्टे अ.न.मी, स्वास्थ्य चौकीमा कार्यालय सहयोगी, एक गाउँ एक पशु सेवा प्राविधिक, कृषि प्राविधिक सबैको सेवा करार सम्भवैता गरी सेवा लिने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. २

कालिगण्डकी गाउँपालिका अन्तर्गत ४ नं.वडा कार्यालयमा कार्यरत वडा कार्यालय सहायक श्री किशन सिंजालीले खाईपाई आएको तलव स्केल रु १८०००० (अक्षरपी अठार हजार) कायम राखी २ नं.वडा कार्यालयमा

कार्यरत कार्यालय सहयोगी श्री भविलाल न्यौपाने स्थायी भएको हुदौँ हाल खाईपाई आएको तलब सेवा सुविधा कायम राखी सोहि अनुसार उपलब्ध गराउने साथै गाउँपालिका र वडा कार्यालयमा कार्यरत अन्य करार सेवाका कार्यालय सहायकलाई मासिक रु १३,०००। (अक्षरुपि तेह्र हजार) र कार्यालय सहयोगिलाई मासिक रु १२,०००। (अक्षरुपि बाह्र हजार) का दरले तलब उपलब्ध गराउने तथा एक गाउँ एक पशु सेवा प्राविधिक, कृषि प्राविधिकको नेपाल सरकारको निश्चित अनुदानमा तोकिए बमोजिमको तलब भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं ३

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकामा बधिङ्ग सेन्टर सञ्चालन भएका स्वास्थ्य चौकिमा कार्यरत करार सेवाका २४ घण्टे अ.न.मी.लाई नेपाल सरकारले स्वास्थ्य तर्फ उपलब्ध गराएको रकम कम भएको हुदौँ यस गाउँपालिकाबाट नपुग रकम चालु अनुदानको अन्य सेवा सुल्क शिर्षकबाट थपगरी मासिक पारिश्रमीक रु २२९७। उपलब्ध गराउने । ५ नं.वडा मा रहेको फोक्सिङ्ग स्वास्थ्य चौकिमा साविकमा गाविसको अनुदानबाट पारिश्रमीक उपलब्ध गराई अहेव श्री अमृता रानालाई करार सेवामा काम गराएको हुदौँ निजको करार सेवा नविकरण गरी मासिक पारिश्रमीक रु १२००। उपलब्ध गराउने र भ्याक्सिनेटर श्री संगीता आचार्य (छकाल) लाई मासिक रु ७००। उपलब्ध गराउने गरी करार नविकरण गरी सेवालिने र निजहरुको पारिश्रमीक गाउँपालिकाको चालु अनुदानको अन्य सेवा सुल्क शिर्षकबाट उपलब्ध गराउने, ७ नं. वडा भुतुङ्ग स्वास्थ्य चौकीमा साविकमा गाविसको अनुदानबाट पारिश्रमीक उपलब्ध गराई कार्यालय सहयोगी श्री अमृता थापालाई सेवा करारमा काम गराएको हुदौँ निजको करार सेवा नविकरण गराई मासिक पारिश्रमीक रु १०९०। स्वास्थ्य तर्फको व्याक्ति करार शिर्षक बाट उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. ४

यस कालिगण्डकी गाउँपालिका गुल्मी जिल्लाको सबैभन्दा दुर्गम गाउँपालिका भएकाले यहाँ कार्यरत कर्मचारीहरुको कार्यबोध र उच्च मनोबल कायम राख्नका लागि गाउँपालिकाको कार्यालय र वडा कार्यालयमा कार्यरत निजामति कर्मचारीलाई मिति २०७४।०४।०१ गते लागु हुने गरी तलब स्केलको बढीमा ५० प्रतिशत सम्म र न्युनतम निम्न बमोजिमका दरले आन्तरिक आय तथा कन्टेन्जेन्सीको रकम बाट मासिक प्रोत्साहन भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

निम्न

१. कार्यकारी अधिकृत रु ६५००।
२. अधिकृत स्तरका कर्मचारी रु ५५००।
३. नासु स्तरका कर्मचारी रु ४५००।
४. खरिदार स्तरका कर्मचारी रु ४०००।
५. कार्यालय सहायक स्तरका कर्मचारी रु २५००।
६. कार्यालय सहयोगी स्तरका कर्मचारी रु २०००।

निर्णय नं. ५

कालिगण्डकी गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभामा पेश गर्नका लागी ऐन नियम कार्यविधि नीति तथा कार्यक्रम रकम वाँडफाड तयार गर्नका लागी कार्यालय समय भन्दा अधिपछि समेत अतिरिक्त काम गर्नु पर्ने भएको हुदै देहाय बमोजिमका जनप्रतिनिधि तथा कर्मचारीलाई देहाय बमोजिमको गाउँसभामा यातायात तथा खाजा खर्च उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो

१. अध्यक्ष श्री वेद बहादुर थापा रु १८०००।
२. उपाध्यक्ष श्री तारा थापा रु १४०००।
३. कार्यकारी अधिकृत श्री वावुराम पल्ली रु १८०००।
४. नासु शिवहरी मरासिनी रु ११०००।
५. लेखापाल श्री अनन्त पोखेल रु ११०००।
६. स. ई. श्री सत्य नारायण राय रु ११०००।
७. खरिदार श्री गौरव नेपाली रु ९०००।
८. कार्यलय सहयोगी राजेन्द्र प्रसाद पौडेल रु ४०००।
९. कार्यलय श्री सहयोगी दानमाया बुढा रु ४०००।

निर्णय नं. ६

कालिगण्डकी गाउँसभा, गाउँकार्यपालिका र बडा समितिको बैठकमा सहभागी भएवापत गाउँसभा सदस्य र कर्मचारीलाई अर्थ मन्त्रालयको नम्स अनुसार प्रति बैठक प्रति व्यक्ति रु १५००। (अक्षरुपि एक हजार पाँच सय) का दरमा नियमानुसार करकटटी गरि बैठक भत्ता उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ७

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाको कार्यालयलाई नेपाल सरकारले उपलब्ध गराएको स्रोत सुनिश्चितता वापत प्राप्त भएको रु ४८,०००००। रकम यस गाउँपालिकामा क्रियाशिल राजनितिक दलका प्रतिनिधिको सहभागितामा प्राप्त परामर्श अनुसार कार्यकारी अधिकृतको अध्यक्षतामा बसेको बैठकको वोर्ड निर्णय र गाउँ कार्यपालिकाको बैठकको निर्णय अनुसार विभिन्न योजना तथा कार्यक्रमा रकम विनियोजन गर्ने निर्णय भएकोमा उक्त निर्णयलाई अनुमोदन गरी कार्यान्वय गर्ने निर्णय गरियो।

निर्णय नं. ८

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको न्यायिक समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो।

१. गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री तारा थापा -संयोजक
२. कविराज ढकाल -सदस्य
३. टुक बहादुर सार्की -सदस्य

निर्णय नं. ९

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकामा देहाय बमोजिमको अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो।

क) गाउँपालिका स्तर

१. गाउँपालिका अध्यक्ष श्री वेद वहादुर थापा	- संयोजक
२. गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री तारा थापा	-सह संयोजक
३. सवै वडाका (७ वटा) वडा अध्यक्षहरू	- सदस्य
४. लेखा, योजना, प्राविधिक शाखा	- सदस्य
५. कार्यकारी अधिकृत	- सदस्य सचिव
६. आमन्त्रित सम्बन्धित विषयगत शाखा	-सदस्य

(ख) वडा स्तर

१. वडा अध्यक्ष	- संयोजक
२. सवै वडा सदस्य	- सदस्य
३. वडा सचिव	- सदस्य सचिव
४. आमन्त्रित सम्बन्धित विषयगत कार्यालय	-सदस्य

निर्णय नं. १०

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकामा कानुन बमोजिम सामान खरिद सिफारिस गर्नका लागि निम्न बमोजिमको खरिद इकाई समिति गठन गर्ने निर्णय गरियो ।

निम्न

१. ना.सु.श्री शिवहरी मरासिनि	-संयोजक
२. स.इं.श्री सत्य नारायण राय	-सदस्य
३. लेखापाल श्री अनन्त पोख्रेल	-सदस्य सचिव

निर्णय नं. ११

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाको कार्यालय र गाउँपालिका अन्तर्गत वडा कार्यालयहरूमा निम्न बमोजिमको कर्मचारी दरवन्दी लाई स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

(क) गाउँपालिका तर्फ

१. कार्यकारी अधिकृत १ जना
२. इन्जिनियर (सिभिल जनरल) १ जना
३. कम्प्युटर इन्जिनियर अधिकृत १ जना
४. नायव सुब्बा १जना
५. लेखापाल १ जना
६. सव इन्जिनियर (सिभिल जनरल) २ जना
७. कार्यालय सहयोगी २ जना

(ख) वडा कार्यालय तर्फ

१. वडा सचिव १ जना
२. प्रशासन सहायक १जना

१. कार्यालय सहयोगि १ जना

निर्णय नं. १२

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाको सर्वदलिय परामर्श तथा गाउँपालिका बोर्डबाट २०७३ फाल्गुण २७ देखि २०७४ आषाढ २५ गते सम्म भएका आय-व्यय सहितका सम्पुर्ण निर्णयहरूलाई अनुमोदन गरि कार्यान्वय गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १३

यस कालिगण्डकी गाउँपालिका अध्यक्ष,उपाध्यक्ष,वडा अध्यक्ष,गाउँ कार्यपालिका सदस्य र गाउँसभा सदस्यलाई गाउँपालिकाको काममा खटिदा देहाय बमोजिमको वर्गीकरण अनुसारको भ्रमण खर्च नियमावली अनुसारको भ्रमण खर्च उपलब्ध गराउने निर्णय गरियो ।

१.गाउँपालिका अध्यक्ष,उपाध्यक्ष

-द्वितीय तह

२.वडा अध्यक्ष,गाउँ कार्यपालिका सदस्य र गाउँसभा सदस्य -तृतीय तह

निर्णय नं. १४

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाबाट आ.व. २०७४/०७५ को स्वाकृत कार्यक्रम तथा बजेट बमोजिम विकास निर्माणमा स्थानीय जनताको सहभागीता वृद्धि गर्नका लागी आयोजना निर्माण गर्दा कम्तीमा १० प्रतिशत स्थानीय जनश्रमदान उपलब्ध गराउनु पर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १५

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकालाई आवस्यक पर्ने विभिन्न कानुन, आर्थिक ऐन नियम तथा नियमावली, कार्यविधिहरु तयार गरी गाउँ सभा/कार्यपालिकाबाट पारित नहुँदा सम्म कार्य प्रक्रियालाई सरलीकृत गर्न तथा सेवा सम्पादन गर्ने नेपाल सरकारको विद्यमान प्रचलित कानुन बमोजिम गर्ने गरी निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १६

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाबाट देहाय बमोजिमका ऐन,नियमावली,कार्यविधि पारित गर्ने निर्णय गरियो ।

क) आर्थिक ऐन

ख) विनियोजन ऐन

ग) कालिगण्डकी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका कार्यसम्पादन नियमावली -२०७४

घ) कालिगण्डकी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिका कार्य विभाजन नियमावली -२०७४

ङ)कालिगण्डकी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको निर्णय आदेश र अधिकार पत्रको प्रमाणिकरण कार्यविधि नियमावली -२०७४

च) गाउँसभा संचालन कार्यविधि -२०७४

छ) गाउँ कार्यपालिकाको बैठक संचालन कार्यविधि -२०७४

ज) कालिगण्डकी गाउँपालिकाका पदाधिकारीको आचार संहिता -२०७४

निर्णय नं. १७

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकाको स्रोतवाट सम्पन्न हुन नसक्ने योजना तथा कार्यक्रमहरु केन्द्र सरकार तथा प्रदेश सरकार मार्फत रकम विनियोजनको लागि सिफारिस गर्ने निर्णय गरियो ।

निर्णय नं. १८

यस कालिगण्डकी गाउँपालिकामा निम्न बमोजिमको तालिम तथा गोष्ठि संचालन नम्स स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।

सि.नं.	विवरण	दर	कैफियत
१	स्रोतव्यक्ति / प्रशिक्षक प्रति सेसन	रु. २०००।	
२	स्रोतव्यक्ति / प्रशिक्षक प्रति सेसन कार्यपत्र सहित	रु. २५००।	
३	कार्यपत्र माथिको टिप्पणी	रु. १५००।	
४	सहभागी भत्ता प्रति व्यक्ति प्रति दिन	रु. ५००।	
५	स्टेशनरी प्रति सहभागी	रु. १५०।	
६	खाजा प्रति सहभागी	रु. २०।	
७	प्रतिवेदन लेखन	स्वीकृत प्रस्ताव अनुसार	
८	यातायाता खर्च	नियमानुसार	
९	मसलन्द खर्च	स्वीकृत प्रस्ताव अनुसार	

कालिगण्डकी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाबाट निर्णय भई गठन भएका विभिन्न समिति र समितिका पदाधिकारीहरु

१. श्रोत अनुमान तथा वजेट सिमा निधारण समिति

संयोजक- श्री गाउँपालिका अध्यक्ष श्री वेद बहादुर थापा
 सदस्य- गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री तारा थापा
 सदस्य- कार्यकारी अधिकृत श्री वावुराम पल्ली
 सदस्य- सु.होम बहादर थापा
 सदस्य- फटिकराज सुनार
 सदस्य- पवित्रा गिरी
 सदस्य सचिव- नासु श्री शिवहरी मरासिनी

२. वजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा समिति

संयोजक- गाउँपालिका उपाध्यक्ष श्री तारा थापा
 सदस्य- लोक प्रताप शाह
 सदस्य- थम्मन सिं आले
 सदस्य- सु.होम बहादुर थापा
 सदस्य- हेमचन्द्र बुढा
 सदस्य- मीना गौतम
 सदस्य- मीना परियार
 सदस्य- फटिकराज सुनार
 सदस्य सचिव- कार्यकारी अधिकृत श्री वावुराम पल्ली

३. राजश्व परामर्श समिति

संयोजक- गाउँपालिका उपाध्यक्ष तारा थापा

सदस्य-	कार्यकारी अधिकृत श्री वावुराम पल्ली
सदस्य-	मीना परियार
सदस्य-	रोशनी थापा
सदस्य-	स्थानीय उधोग वाणिज्य संघ प्रतिनिधि श्री रामहरी शर्मा
सदस्य सचिव-	लेखापाल अनन्त पोखेल

विभिन्न समितिका संयोजकहरु

१. सार्वनिक सेवा तथा क्षमता विकास समिति संयोजक-श्री हेमचन्द्र बुढा
२. सामाजिक विकास समिति संयोजक-श्री मिना परियार
- ३ पूर्वाधार विकास समिति संयोजक-श्री लोक प्रताप शाह
- ४ आर्थिक विकास समिति संयोजक-श्री फटिकराज सुनार
- ५ वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन समिति संयोजक-श्री -श्री थम्मन सिं आले
६. विधेयक समिति संयोजक-श्री मिना गौतम

कालिगण्डकी गाउँपालिकाको प्रथम गाउँसभामा उपस्थित महानुभावहरु

आज मिति २०७४ साल भावना ३० गते
प्रस्तुत व्यालिगण्डकी गाउँपालिका अहम्पक्ष छ। वेद
वहायुर वापाको अहम्पक्षतामा बसेको प्रथम गाउँसभा-
को उपस्थिति र निर्णय।

उपस्थिति

गाउँपालिका अहम्पक्ष छ। वेद वहायुर वापा-

गाउँपालिका उपाध्यक्ष छ। तारा वापा

बडा अहम्पक्ष बडा नं० १ श्री ठानिक्षेत्र पाठ्य

बडा अहम्पक्ष बडा नं० २ श्री हेमचन्द्र बडा

बडा अहम्पक्ष बडा नं० ४ श्री होम वहायुर वापा

बडा अहम्पक्ष बडा नं० ५ श्री थम्मन सिं ज्ञाने

बडा अहम्पक्ष बडा नं० ६ श्री वावुराम ठाकाल

बडा अहम्पक्ष बडा नं० ७ श्री लोक प्रताप झाउ

बडा अहम्पपालिका सदस्य श्री एकिकराज सुनार

बडा अहम्पपालिका सदस्य श्री मिना गौतम

बडा अहम्पपालिका सदस्य श्री रामहरी शर्मा

बडा अहम्पपालिका सदस्य श्री रेशमराज न्योपाने

बडा अहम्पपालिका सदस्य श्री रोक्ति वापा

बडा अहम्पपालिका सदस्य श्री पवित्रा जिरी

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री सीता पाठ्य

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री संजीता सुनार

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री मान वहायुर दिजाली

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री वित्तम सिं बाना

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री असमान जस्ति

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री इन्दु वहायुर ठर्लामी

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री गौमाचा सुनार

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री श्रीप्रसाद असिं

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री सुर्प ब्रसाद वापा

बडा अहम्पसभा सदस्य श्री दुर्ग वहायुर सार्वी

संगीता गाउंसभा सदस्य उनीं संगीता मुलार
गाउंसभा सदस्य उनीं तहकली कामी
गाउंसभा सदस्य उनीं पुर्ण वहायुर बापा
गाउंसभा सदस्य उनीं रेशम वहायुर बापा
गाउंसभा सदस्य उनीं मोरी बापा
गाउंसभा सदस्य उनीं ग्राम वहायुर गुलड़
गाउंसभा सदस्य उनीं ईन वहायुर बापा
गाउंसभा सदस्य उनीं देउबला देवी साकी
वार्षिकी अधिकृत उनीं वावुराम पल्ली

ଆମ୍ବିତ

~~गांडिया~~ गांडिया नेपाली गांग्रेस प्रतिनिधि था निम का जीक्षा
गांडिया नेपाली तेवपा समाले ब्रिटिशी रामजी ठाकुर
गांडिया नेपाली तेवपा माझोवादी को एक प्रतिनिधि था लिल कर्केशी
गांडिया रा. पु. पा. ब्रिटिनिधि १८ गोदा पाउँ
गांडिया रा. ज्ञ. मा ब्रिटिनिधि था गंगा कु मी
गांडिया नेपाली तेवपा माझोवादी क्रान्तिकारी था.
सदस्य रामजी रामजी समीक्षा रामजी रामजी रामजी
प्रभुप्रियगत (शिखीरामजी) अमिता रामजी

प्राप्ति देवं तेऽप्युत्तमं शब्दं ताता प्रताद-वर्णाद्
प्रभुर आयुर्वेद औषधालय हरि प्रसाद पठत

शिं जी कुर्की भवन मारविं छुटा प्रै छाल
गोउ रक्षाट्टिय शाला देखेजक न्यन्त बहाइर् घाँ

બેદ્વી કામાલપુર કાંતધાર નસુંબ મુખીત હુણ
રોકર રેપાલી વાસુંદરાયોડા ડા. હાજરી રા. પા.
કાંતધાર વસ્તુત વાસુંદરાયોડા.

~~गीष्मिक गोत्र (जाति) का लोक नदी घोड़ी (रुद्र)~~

~~10~~ प्रा सचिव भूमिकारी मराती

Ch. 93 सिया ही नहर गांग
Ch. 93 वज याचिष्ठा ही दंक प्रभात द्वारा

वडे राजप का इक प्रसाद आजप
चा सचिव की भोज वहादर काता

बैंक लेनापाल वा अतनु गोखले

कालिगण्डकी गाउँपालिका गुल्मीका जनप्रतिनिधिको नाम थर,
ठेगाना र सम्पर्क नं.

क्र.सं.	नामथर	पद	ठेगाना	मोबाईल नं
१	बेद बहादुर थापा	अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-०६	९८५७०६१७०१ ९८२४४००४०४
२	तारा थापा	उपाध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-५	९८२४४४६९९९
३	ठानिश्वर पाण्डे	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-१	९८४७९६२७९३
४	देवी प्रसाद न्यौपाने	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-२	९८४७९४५८१८

५	हेमचन्द्र बुढा	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-३	९८४७४३२७९९
६	सु.होम बहादुर थापा	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-४	९८०६१९६४४८
७	थम्मन सिंह आले	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-५	९८४६५९३६९३ ९८२११२३०९
८	कविराज ढकाल	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-६	९८५७०५७३७८ ९८१४१४०८८०
९	लोक प्रताप शाह	वडा अध्यक्ष	कालिगण्डकी गा.पा.-७	९८५७०६७००६
१०	फटिक राज सुनार	गा.पा. कार्यपालिका सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.२	९८४७०५६६४५ ९८०७४४५७५३
११	मिना परियार	गा.पा. कार्यपालिका सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.-४	९८१७४४९३५१ ९८६३२९२०९७
१२	कौशल्या नेपाली	गा.पा. कार्यपालिका सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.-५	९८४४७२६६४८
१३	रोशनी थापा	गा.पा. कार्यपालिका सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.-३	९८१३५००८२९
१४	पवित्रा गिरी	गा.पा. कार्यपालिका सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.-४	९८०८७९१७०
१५	मिना गौतम	गा.पा. कार्यपालिका सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.-७	९८५७१०९४३३
१६	सिता पाण्डे	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.१	९८४६६१५७०७२
१७	संगीता सुनार	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.१	९८४४७७९२०३
१८	मान बहादुर सिंजाली	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.१	९८४७५७०४९९
१९	प्रितम सिं राना	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.१	९८६११४२६१६
२०	जसमति सिंजाली	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.२	९८६७०१११५३
२१	पवित्रा सोनि सुनार	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.२	९८४४७७९४६६
२२	रेशम राज न्यौपाने	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.२	९८४७९५८८७७
२३	इन्द्र बहादुर दर्लामी	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.२	९८१७४९५०५३
२४	गौमाया सुनार	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.३	९८१९४६३८७५
२५	श्रीप्रसाद श्रीस	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.३	९८६७८५७२९३
२६	सुर्य प्रसाद थापा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.३	९८४७२३२२९५
२७	धनमाया विश्वकर्मा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.४	९८४७३७५८९८
२८	पुर्ण बहादुर दर्लामी	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.४	९८१५४९०८९३
२९	टुक बहादुर सार्कि	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.४	९८१२९४९२९३
३०	संगीता सुनार	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.५	९८१६४७५४७०
३१	दिपक थापा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.५	९८६७१३९११
३२	वोम बहादुर सुत्पराई	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.५	९८४७३५९५३१
३३	नन्दकल्ली कामी	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.६	९८०५१५९०११
३४	मोति थापा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.६	९८०५१२९१२४
३५	पुर्ण बहादुर थापा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.६	९८०५२७७५५७
३६	रेशम बहादुर थापा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.६	९८५७०३९९२२
३७	देउकला देवी सार्कि	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.७	९८०५१०९८१४
३८	गम बहादुर गरुङ	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.७	९८६७३२१३७५
३९	टेक बहादुर थापा	गाउँसभा सदस्य	कालिगण्डकी गा.पा.७	९८६९२०८१७४

कालिगण्डकी गाउँपालिका गुल्मीमा कार्यरत कर्मचारीको नामथर र सम्पर्क नं.

क्र. स.	कर्मचारीका नाम थर	पद	मोबाईल न	कैफियत
---------	-------------------	----	----------	--------

१	श्री वावुराम पल्ली	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७०६७९२५ ९८२४४००४९०
२	अरिनधर पराजुली	सोत व्यक्ति(शिक्षा शाखा)	९८४७७८२०८६
३	होमकान्त न्यौपाने	सोत व्यक्ति(शिक्षा शाखा)	९८४६१५४८८२
४	ओम बहादुर थापा	सुचना प्रविधि अधिकृत	९८४९९३२०९५, ९८१९९८९ ६९५
५	चन्द्र बहादुर थापा	सिअहेव (स्वास्थ्य शाखा)	९८५७०६४४९२
६	लक्ष्मण गाहा	सिअहेव (स्वास्थ्य शाखा)	९८२६१०५१७०
७	हरि प्रसाद पन्त	कविराज निरिक्षक(आयुर्वेद शाखा)	९८०९२३४६०६
८	शिवहरी मरासिनी	ना.सु	९८५७०६१९०७
९	अनन्त पोखेल	लेखापाल	९८४७२४९२३२
१०	सत्य नारायण राय	सब.इन्जिनियर	९८५७०६१६०८
११	तारा प्रसाद चपाई	प्रा.शा.(कृषि शाखा)	९८४४७२५५१८
१२	टंक प्रसाद आचार्य	खरिदार	९८५७०६४२९६
१३	महन्त ठाकुर	खरिदार	९८५७०९९५०८
१४	गौरव नेपाली	खरिदार	९८४७४२३९०८
१५	विष्णु प्रसाद अर्याल	ना.प्रा.शा (पशु शाखा)	९८५७०३९८६३६
१६	निर्मला श्रीस	स.म.वि.नि	९८४७३१०४९२
१७	तुल बहादुर वि.क	कार्यालय सहायक-१	९८१६१६१८२१
१८	किशन सिंजाली	कार्यालय सहायक-४	९८१५४९०९३९
१९	खिमु आले राना	कार्यालय सहायक-५	९८०६१६५९०९
२०	वासन थापा	कार्यालय सहायक-६	९८४४७२३९३७
२१	राज बहादर दर्जि	कार्यालय सहयोगी-१	९८०६७९७०९८
२२	भविलाल न्यौपाने	कार्यालय सहयोगी-२	९८४४७९७८२७९
२३	नर बहादुर बुढा	कार्यालय सहयोगी-३	९८४६६०९०६०
२४	तर्क बहादुर दर्लामी	कार्यालय सहयोगी-५	९८१७५८१०३०
२५	धन बहादुर थापा	कार्यालय सहयोगी-७	९७४७०९४७८४
२६	दानमाया बुढा	कार्यालय सहयोगी-गाउँपालिका	९८००७२८६७२
२७	राजेन्द्र पौडेल	कार्यालय सहयोगी-गाउँपालिका	९८२४१९२२३८